

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 | РАЗ НА ТИЖДЕНЬ | ONCE A WEEK | PRICE $1.00

РІК CXVI | П'ЯТНИЦЯ, 6 БЕРЕЗНЯ 2009 РОКУ | ЧИСЛО 10 | VOL. CXVI | FRIDAY, MARCH 6, 2009 | No. 10

Верховна Рада звільнила міністра закордонних справ В. Огризка

КИЇВ. — Верховна Рада 3 березня звільнила міністра закордонних справ Володимира Огризка. Це рішення підтримали 250 депутатів. За звільнення В. Огризка проголосували фракції Партії Реґіонів, комуністів та майже третина проурядової фракції Бльоку Юлії Тимошенко (БЮТ).

Це сталося після того, як міністер закордонних справ доповідав у парляменті про рішення Міжнародного суду ООН у справі про делімітацію континентального шельфу України і Румунії у Чорному морі.

Рішення частини парляментарів від БЮТ віддати голоси за звільнення В. Огризка може спричинити чергове з'ясування стосунків всередині коаліції. Зокрема депутатська група „За Україну", яку очолює В'ячеслав Кириленко, закликала депутатів з фракції „Наша Україна – Народна самооборона" вийти з коаліції.

52-річний В. Огризко очолював зовнішньополітичне відомство з грудня 2007 року.

Опозиція йому закидала, нібито він займає відверто антиросійську позицію. Промосковські політики протестували проти його нещодавньої заяви про можливість оголошення Посла Росії Віктора Черномирдіна персоною нон-ґрата в Україні.

Водночас рішення про звільнення В. Огризка було ухвалено після розгляду питання про рішення Гаазького суду стосовно острову Зміїний: деякі депутати звинувачували Міністерство закордонних справ (МЗС) у непрофесіоналізмі під час розгляду цієї справи.

В. Огризко не вважає несподіваним таке рішення Верховної Ради. „Це рішення не стало для мене несподіванкою,

(Закінчення на стор. 2)

9 березня виповнюється 195 років від дня народження Тараса Шевченка

Зима на Тарасовій горі у Каневі. Фото: Іван Синящокий

Матеріяли до 195-их роковин з дня народження Тараса Шевченка читайте на стор. 10-11.

Президенти вшанували пам'ять жертв

ЛЬВІВ. — Президенти України та Польщі Віктор Ющенко і Лех Качинський в суботу, 28 лютого, взяли участь у заходах з нагоди 65-их роковин трагедії в Гуті Пеняцькій, що у Бродівському районі на Львівщині.

28 лютого 1944 польське село було спалене. За різними підрахунками, загинуло від 500 до 1,000 поляків. Українські історики заявляють, що, згідно з архівними матеріялами, село спалила німецька таємна поліція. Інститут національної пам'яті Польщі стверджує, що поляки закатовані українськими націоналістами.

На вшанування 65-их роковин від часу трагедії у Гуті Пеняцькій прийшли мешканці навколишніх сіл, прибула делеґація з Польщі, у числі якої були вояки Армії Крайової і кілька свідків цієї каральної акції. Протягом року зі шпальт польських засобов масової інформації не зникала тема трагедії в Гуті Пеняцькій і лунали постійні заяви, що у ній винні вояки дивізії СС „Галичина" і УПА.

Ветерани Армії Крайової, чимало польських товариств очікували від Президента Польщі, що у своїй промові на Львівщині він заявить, що поляки загинули від рук українських націоналістів.

Український науковець Микола Литвин стверджує, що немає жодного польського, німецького, єврейського, українського архівного документу, який засвідчував би причетність вояків УПА до цієї трагедії, а дивізія СС „Галичина" не могла бути, бо лише у цей час формувалась. Правда, у німецькій таємній поліції служили українці, зрештою, у ній були і поляки, зауважив М. Литвин.

Гуту Пеняцьку спалили німецькі каральні загони після того, як 23 лютого 1944 року в бою проти „польсько-більшовицьких відділів" загинули кілька німецьких поліцейських.

Президент Лех Качинський не звинуватив жодним словом українців у цій каральній трагедії. Він наголосив, що уже ніколи „поляк і українець не стануть один проти одного". Також Л. Качинський заявив, що польська та українська сторони виступають проти оббріхування і фальшування історії, і згадав численні польські села на території України, де загинули поляки і українські села в Польщі, де замордовані українці.

У своїй промові Президент України пояснив власну присутність у Гуті Пеняцькій тим, що і Президент Польщі Л. Качинський стояв поруч з ним у Павлокомі, коли вшановували роковини вбивства українців в роки війни на польських теренах.

В. Ющенко наголосив, що „було докладено багато зусиль, щоб між українцями та поляками у взаєминах закріпилися стереотипи, що нав'язувалися комуністичними режимами".

Обидва Президенти у трагедії в історії українського і польського народів звинуватили два режими – нацистський і більшовицький. Президенти також взяли участь у вшануванні жертв радянських репресій у місті Броди. (*Радіо „Свобода"*)

Священики під час Молебня за загиблими у селі Гута Пеняцька, Львівська область, у суботу, 28 лютого. Фото: прес-служба Президента України

Президент України Віктор Ющенко (ліворуч) та Президент Республіки Польща Лех Качинський біля пам'ятника жертвам більшовицьких репресій на майдані Свободи у Бродах, Львівська область, у суботу, 28 лютого. Фото: прес-служба Президента України

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Посли країн „G-7" зустрілися з В. Ющенком

КИЇВ. — Посли країн „G-7" (Великої сімки) упевнені, що Президент України, Прем'єр-міністер і парлямент мають проводити спільну ефективну політику щодо виведення країни з кризи, сказав 26 лютого Посол США в Україні Віліям Тейлор під час зустрічі Президента України Віктора Ющенка з послами країн „G-7". Він підкреслив, що посли попросили про цю зустріч, щоб висловити своє бачення щодо важливости відновлення співпраці України з Міжнародним валютним фондом (МВФ). „На нашу думку Президент, Прем'єр-міністер, Верховна Рада мають працювати разом, щоб втілювати ефективну політику, яка дасть змогу співпрацювати з МВФ, яка дасть змогу пройти через кризу і вивести з неї країну", – сказав В.Тейлор.*(УНІАН)*

КС визнав конституційним Указ Президента

КИЇВ. — Конституційний суд визнав конституційним Указ Президента України Віктора Ющенка „Про деякі питання здійснення керівництва у сферах національної безпеки і оборони" від 4 червня 2008 року. Таке рішення, прийняте 25 січня за поданням 49 народних депутатів, суд оголосив 2 березня. Згідно з Указом, кандидатури на посади першого заступника і заступника міністра оборони подаються на розгляд Президентові до внесення відповідних подань в уряд щодо їх призначення. Також Указ визначає, що Служба безпеки України (СБУ), Міністерство оборони та інші органи влади, що здійснюють керівництво військовими формуваннями, в разі потреби подають Главі держави до 1 травня пропозиції щодо зміни структури і чисельности цих формувань на наступний календарний рік. Крім того, пляни і терміни проведення навчань зі залученням Збройних сил України (ЗСУ) та інших військових формувань, крім чужоземних підрозділів, погоджуються з Президентом України. Автори подання вважали, що Президент, видавши такий Указ, вийшов за межі своїх повноважень і втрутився у повноваження уряду. Суд також визначив, що Президент, як Верховний головнокомандувач, здійснюючи керівництво у сфері оборони країни, не може бути позбавлений контролі за кадровими питаннями у керівництві Міністерства оборони і правомірно рекомендував главі оборонного відомства погоджувати з главою держави кандидатури своїх заступників. Разом з тим пропозиції щодо призначення заступників міністра оборони можуть виходити як від Президента і міністра оборони, так і від Кабінету міністрів і особисто від Прем'єр-міністра. Але все одно кандидатура має бути погоджена з Президентом України. *(„День")*

У Львові відкрилася унікальна виставка полотен Т. Шевченка

ЛЬВІВ.— 3-5 березня у Палаці мистецтв до 195-ої річниці від дня народження Тараса Шевченка експонувалася унікальна виставка: „Шевченко. Повернення в Україну", на якій вперше в історії України представлені полотна Кобзаря періоду його заслання в Казахстані, повідомила 2 березня Консул Казахстану в західних областях України Галина Маслюк. Участь у відкритті виставки взяв Посол Казахстану в Україні та Молдові Амангельди Жумабаєв. Серед експонатів, які увійшли до експозиції, оригінали картин Т. Шевченка „Версавія", 1860 року, виконані з живописного оригіналу Карла Брюллова, та портрет Прасков'ї Даленґо-Залеської, 1859 року, з Державного музею мистецтв ім. Кастеєва (Астана, Казахстан). Оригінали цих творів жодного разу не вивозилися з Казахстану в Україну, ні за часів СРСР, ні за часів незалежної України. Серед експонатів виставки понад 40 графічних робіт з Київського Національного музею Т. Шевченка, оригінали картин з Львівського Національного музею ім. Андрея Шептицького. Виставку картин Т. Шевченка доповнили полотна казахських, українських, білоруських художників, які присвятили свої твори образові Т. Шевченка. Окремо представлено понад 100 „Кобзарів" – рідкісних видань з приватних колекцій та з колекції Палацу мистецтв. Т. Шевченка – казахи також вважають своїм національним героєм. Т. Шевченко став одним з перших художників, який змалював велич краси природи казахських степів, життя та побут казахів. Під час 11-річного заслання в Казахстані Т. Шевченко, попри заборону малювати та писати, написав близько 450 творів, 350 з яких присвячені природі Казахстану та життю казахів. *(„Кореспондент")*

Мішел Кван розпочала своє турне Україною

КИЇВ. — Найтитулованіша американська фіґуристка і посол народної дипломатії Мішел Кван розпочала 2 березня свою туру Україною. Дев'ятиразова чемпіонка США протягом тижня зустрічалася з українськими студентами і школярами в Києві, Криму та Одесі. Під час подорожі М. Кван розповідала про історію свого власного успіху і намагалася надихнути молодих українців повірити в свої сили. „Ймовірно, молоді люди у вашій країні не мають так багато можливостей. Але я переконана, якщо наполегливо працювати, ставити цілі і досягати їх, то все в житті можливе. Приклад Оксани Баюл є показовим", – сказала М. Кван в перший день свого перебування в Україні. *(„Голос Америки")*

У Києві відкрили музей Шолом-Алейхема

КИЇВ. — У понеділок, 2 березня, у Києві відкрили Музей Шолом-Алейхема до 150-річчя з дня народження відомого письменника. Музей Шолом-Алейхема знаходиться на Великій Васильківській. „Шолом-Алейхем, літературну спадщину якого перекладено 64 мовами світу, більшу частину свого життя провів в Україні. З огляду на це, Київська міська державна адміністрація прийняла рішення відкрити у Києві музей Шолом-Алейхема – філію Музею історії міста Києва", – розповів на відкритті заступник голови міської адміністрації Віталій Журавський. До ювілейних заходів буде також видано том вибраних творів письменника і встановлено пам'ятні знаки. А в театрі ім. Івана Франка відбудеться урочистий літературно-мистецький захід до 150-річчя з дня народження Шолом-Алейхема. Шолом-Алейхем (справжнє ім'я – Соломон Рабинович) народився у Переяславі, Київської області. Він написав 10 романів, 20 п'єс, сотні повістей та оповідань, багато статтей. У 1978 році в Переяслав-Хмельницькому році відкрилася садиба-музей Шолом-Алейхема в честь 120-річчя з дня народження письменника. У 1997 році у Києві відкрито пам'ятник письменникові. *(„Кореспондент")*

Найвпливовіші посли в Україні

КИЇВ. — В черговому номері журналу „Главред" 25 лютого вийшов щорічний показник – „ТОП-10 чужоземних послів в Україні". Цього разу у першій десятці найактивніших у 2008 році амбасадорів чільні позиції дістались не лише країнам-важковаговикам у світовій політиці, а й менш помітним суб'єктам міжнародного політичного життя. Несподіванкою стало третє місце Посла Росії Віктора Черномирдіна, хоча раніше видавалося, що ця особистість не має навіть права опинитися на сходинці нижчій, аніж друга (як було у 2006 році). Цього разу представлені посли всіх сусідніх Україні країн, окрім Білорусі та Молдови. За висідами опитування 20 експертів у сфері міжнародних взаємин чужоземні амбасадори за своєю активністю в 2008 році зайняли такі позиції: перше місце Віліям Тейлор – Посол США, друге – Посол Польщі Яцек Ключковський, третє – В. Черномирдін. *(УНІАН)*

Верховна Рада...

(Закінчення зі стор. 1)

так само, як і для моїх колеґ", – сказав він. При цьому політик зазначив, що з самого початку було зрозуміло, що „неугодних" політиків прибиратимуть зі складу уряду. Звільнення В. Огризка підтримали 174 депутати від Партії Реґіонів, 49 народних депутатів від фракції БЮТ, а також усі 27 комуністів. Натомість у Державній думі Росії зраділи з відставки В. Огризка.

Голова комітету Держдуми у справах СНД і зв'язків з співвітчизниками Олексій Островський сказав: „Це було єдино правильне рішення - прибрати з посади голови МЗС України людину, яка усіма своїми діями прагнула виконати американське замовлення і зруйнувати зв'язки між нашими країнами аж до можливого розриву дипломатичних взаємин". *(Бі-Бі-Сі, „Кореспондент")*

НА ТЕМИ ДНЯ

Перший понеділок „майже" згоди

Петро Часто

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – Понеділок, 2 березня, можна вважати святом української політики: пересварившись вздовж і впоперек, з усіх можливих приводів і без них, вищий державний провід нарешті сів за один стіл, бо ж і справді тільки спільними діями усіх гілок влади країна можна дати собі раду з гострою фінансово-економічною кризою.

День цей обрано не випадково. В останній тиждень лютого Президент Віктор Ющенко запропонував щопонеділкові зустрічі керівників усіх органів державної влади і чільних представників усіх без винятку політичних сил – задля координування антикризових зусиль.

Отже, серед зібраних – В. Ющенко, Прем'єр-міністер Юлія Тимошенко, Голова Верховної Ради Володимир Литвин, голова правління Національного банку Володимир Стельмах, представник Президента в Кабінеті міністрів Олександер Шлапак, перший заступник міністра фінансів Ігор Уманський, перший заступник міністра економіки Анатолій Максюта.

Що така звичайна річ, як взаємне вислухування точок зору, для України є вже чимось особливим, видно з того, що ця перша зустріч відбулася за зачиненими дверима. Заздалегідь повідомлялося тільки, що в центрі обговорення буде текст листа до Міжнародного валютного фонду (МВФ), і саме цей документ повинен переконувати у спроможності України, на основі внутрішнього консенсусу, визначити найдоцільніші засоби і найефективніші практичні кроки, спрямовані на подолання кризи.

Жаль, що обійшлося без преси – не будемо знати подробиць, хто і як себе вів, зокрема – які ідеї принесли „реґіонали", котрих на зустрічі представляв активний член їхньої парляментської фракції Микола Азаров.

Залишається повірити Президентові, який після наради мав розмову-звіт перед журналістами і спеціяльно підкреслив „конструктивність опозиції", хоч тут же додав, що це ще не означає, що „опозиція підпише цей документ", тобто лист до МВФ, але вже, мовляв, те добре, що відбувалася „жива полеміка, жива дискусія".

В. Ющенко з'ясував проблему з державним бюджетом України: він був ухвалений з дефіцитом 31 млрд. грн., хоч експерти стверджували, що фактично дефіцит становить 50 млрд. грн. Тому найжвавіше на зустрічі обговорювалися саме способи зменшення видатків і розширення податкової бази, що повинно допомогти компенсувати, як сказав Президент,

(Закінчення на стор. 3)

КОМЕНТАР З ПРИВОДУ

Олег Рибачук був цілком відвертий

Олег Рибачук
Фото: Яро Бігун

Р. Л. Хом'як

ВАШІНҐТОН. – Олег Рибачук вже не раз бував у нашій столиці, але цим разом (останній тиждень лютого) він прибув не як посланник чи представник Віктора Ющенка. Він приїхав як президент української фундації „Суспільність", щоб переконати американців вкладати інвестиції в Україну і запевнювати їх, що Україна далі прямує до НАТО і до Европейського союзу. Він доводив, що демократія в Україні втримається, але при тому з'ясовував нинішну політичну кризу в Україні.

Виступаючи на вашінґтонських форумах, він висловлював міркування, хто в Україні був би добрим президентом після В. Ющенка. Потребу замінити В. Ющенка як голову держави О. Рибачук представляв як самозрозумілу річ. І тут можна бачити причину, чому популярність В. Ющенка серед українського електорату так сильно знизилась останнім часом. Адже, як писав ще три роки тому журналіст Сергій Лещенко в інтернет-виданні „Українська правда", „Ющенко знайомий з Рибачуком ледь не найдовше з числа усіх людей у своєму оточенні". А тепер О. Рибачук говорить американцям, що Президента В. Ющенка треба замінити. І не тільки В. Ющенка, а й все керівництво України.

Виступи О. Рибачука у Фундації „Україна-США" і в Національному Фонді демократії (National Endowment for Democracy), який утримується Конґресом, були свого роду прелюдією до тривожного репортажу з Києва на першій сторінці „Ню-Йорк Таймс" у понеділок, 2 березня. Українські виборці, які стали жертвами економічної кризи, протестували проти уряду з написами: „Геть усіх!".

О. Рибачук завідував міжнародним департаментом Національного банку України (НБУ), коли В. Ющенко був головою банку, і працював помічником В. Ющенка, коли той був Прем'єр-міністром України. Згодом О. Рибачук переїхав до Греції, але повернувся в Україну, коли В. Ющенко очолив бльок „Наша Україна" у Верховній Раді і висунув свою кандидатуру на президента країни.

Вінничанин О. Рибачук вільно володіє англійською мовою, що робить його виступи в англомовному світі ефективнішими, ніж виступи при допомозі перекладача. Він закінчив філологію в Київському университеті у 1980 році і поїхав працювати на три роки як перекладач до Індії.

Коли Україна покинула СРСР, О. Рибачук здобув освіту економіста у Київському економічному университеті, а також стажувався у Вашінґтоні, в дипломатичній школі Джорджтавнського университету. Так він з перекладача став банкіром. А згодом Вадим Гетьман, якого вважають батьком банківської системи незалежної України, познайомив його з своїм протеже В. Ющенком.

У своїх вашінґтонських виступах і, мабуть, у приватних розмовах О. Рибачук наголошував на тому, що Україна має усі шанси процвітати і бути серйозним партнером Заходу. Він нагадав, що в Україні є вільні засоби масової інформації, вибори там – вільні й чесні.

О. Рибачук, колишній близький співробітник В. Ющенка, не хоче, щоб В. Ющенко виграв чергові вибори, і так – додав гість Вашінґтону – думає 40 відс. населення України. Новий провідник України, вважає О. Рибачук, мусить змінити систему. А В. Ющенко не зміг цього зробити, не зміг припинити корупцію в Україні – найбільшу проблему самостійної України.

Україна не Росія, стверджував О. Рибачук на виступі в Національному Фонді демократії: люди в Україні не мають страху перед поліцією; опозиційні партії мають доступ до медії; український народ тепер вірить, що може здійснити зміни.

Наступний провідник держави, на думку О. Рибачука, мусить виразно з'ясувати перед виборами, з ким він чи вона буде здійснювати зміни. І кандидатом в президенти мусить бути особа, вільна від корумпованого совєтського спадку.

О. Рибачук назвав два прізвища можливих кандидатів: Анатолія Гриценка – колишнього міністра оборони, і Арсенія Яценюка, недавнього голову Верховної Ради, колишнього міністра закордонних справ. Можна було зрозуміти, що А. Яценюк є кандидатом О. Рибачука, що мені особисто імпонувало, бо я вже декілька років є прихильником А. Яценюка.

Що ж до кандидатури самого О. Рибачука на президента, то він цю суґестію намагався применшити, кажучи, що він повною мірою заанґанжувався в розвиток громадського суспільства через Фундацію „Суспільність", яку очолює. Створити йому нову партію не буде часу, бо партія має існувати рік перед виборами.

Але тут же додав, що коли б мав підтримку, то не відмовився б іти в президенти. І ще сказав, що його кар'єра насправді почалася в незалежній Україні, себто він не навантажений залишками совєтської системи. Таким чином дверей на сценарій своєї президентської кампанії він не закриває. Можливість конкуренції зі сторони Юлії Тимошенко він не згадував, але як і демонстранти в Україні пропонує „Геть усіх!".

Про вшанування пам'яті В. Івасюка

КИЇВ. – Президент України Віктор Ющенко указом від 1 березня за самовіддане служіння Україні на ниві національної музичної культури, створення вершинних зразків української пісенної творчости присвоїв звання Героя України, з удостоєнням ордена Держави, Володимирові Івасюкові – поетові, композиторові, співакові (посмертно).

З метою вшанування пам'яті В. Івасюка, дальшої популяризації його музичної спадщини, ураховуючи його вагомий внесок у розвиток національної культури і мистецтва та з нагоди 60-річчя від дня народження, – Кабінет міністрів за участю громадськости має провести у Києві, Івано-Франківську, Львові, Чернівцях, інших населених пунктах, пов'язаних з життям та творчістю композитора, ювілейні мистецькі заходи, а в Києві – Всеукраїнську науково-практичну конференцію щодо ролі творчої спадщини В. Івасюка в розвитку української культури, естетичному та патріотичному вихованні молоді.

Кабінет міністрів і Чернівецька обласна державна адміністрація мають опрацювати питання щодо спорудження протягом 2009-2010 років пам'ятника В. Івасюкові у Чернівцях та забезпечити оновлення Чернівецького обласного меморіяльного музею В. Івасюка.

Пам'ятник на могилі Володимира Івасюка на Личаківському цвинтарі у Львові. Фото: Жан Макаренко

Будуть розглянуті пропозиції щодо присвоєння окремим навчальним закладам та установам культури і мистецтв імені В. Івасюка, а також найменування вулиць і площ у населених пунктах України та встановлення пам'ятних знаків у місцях, пов'язаних із творчістю видатного композитора. *(Прес-служба Президента України)*

Перший понеділок...

(Закінчення зі стор. 2)

„нереальні показники", закладені у бюджет.

Також оптимістично оцінила результати понеділкової зустрічі Прем'єр-міністер Ю. Тимошенко: „Розбіжності зняті, обговорення документу проходило у конструктивному руслі, і вже нічого не заважає, щоб до кінця дня лист з узгодженою позицією стосовно співпраці з Міжнародним валютним фондом був підписаний і відісланий. І нема сумніву, що Україна отримає другий транш від МВФ", – запевнила Прем'єр-міністер. „Другий транш", доступною мовою, – це друга частина 16-мільярдної позики, яку МВФ надав Україні, щоб підтримати її фінансову систему.

Приблизно так і сталося: лист був відісланий, але з підписами не пішло все гладко. Під документом є їх тільки три – В. Ющенка, Ю. Тимошенко і В. Стельмаха.

М. Азаров від імені Партії Реґіонів відмовився підписувати. Не підписав і надобережний В. Литвин, покликавшись на те, що він мав би попередньо порадитись з парляментом.

Ну, легко здогадатися, що дала б рада з цим парляментом – там консенсус виникає лише в антипрезидентському напрямі, як от в останньому випадку з міністром закордонних справ Володимиром Огризком (див. стор. 1).

„Реґіонали" негайно похвалили „принципову позицію" В. Литвина. Найбільше їм не сподобалося у листі до МВФ обіцянка здійснити в Україні пенсійну реформу – щороку підвищувати пенсійний вік на шість місяців. На переконання опозиції, це веде до „погіршення для громадян України життя тільки задля того, щоб отримати закордонні гроші". Тобто Партія Реґіонів, нібито в інтересах українського суспільства, виступає проти головної вимоги МВФ – щоб Україна зменшила бюджетні витрати.

Цього зменшення не бажають не тільки „реґіонали", але й бютівці, і ясно, чому – готуючись до президентських виборів, обидві ці сили бояться підтримувати непопулярні, але вимушені, в цих складних умовах – доконечні рішення. Значно вигідніше – створювати видимість корисної для народу діяльности. Наприклад, Ю. Тимошенко оприлюднила ідею втричі зменшити платню для усіх вищих урядовців і скасувати пільги для депутатів. Дуже правильно, давно пора, але в умовах кризи це – як псові з'їсти муху.

Тим часом позика від МВФ, вважають експерти, лише в тому випадку приведе до зміцнення гривні, принаймні стримає зростання курсу доляра та інфляцію, якщо український уряд не спокуситься на емісію грошей, тобто на збільшення гривневої маси. Бо тоді з'являться гроші для покриття бюджетного дефіциту, але вони будуть дуже знецінені щодо доляра.

Найправильшіний шлях – не вмикання друкарського верстата, а таки зменшення бюджетних видатків. На жаль, ледве чи можна очікувати на цей варіянт.

Як пише газета „Кореспондент", „на тлі інших країн, які переглядають свої доходи, зменшують соціяльні видатки та податкове навантаження на бізнес, Україна виглядає білою вороною: уряд збільшує соціяльні виплати... Іти на непопулярні кроки, такі необхідні зараз, Ю. Тимошенко заважають її президентські амбіції".

АМЕРИКА І СВІТ

Б. Обама та Ґ. Бравн обговорили питання економічної співпраці

ВАШІНҐТОН. — Президент Барак Обама зустрівся 3 березня у Вашінґтоні з Прем'єр-міністром Великобританії Ґордоном Бравном, аби „підтвердити особливість взаємин між двома країнами". Б.Обама назвав Великобританію найближчим і найсильнішим союзником як на економічному полі, так і у сфері міжнародної безпеки. Провідники обох країн в першу чергу обговорювали економічні питання. Ґ. Бравн закликав Б. Обаму приєднатися до нової ґльобальної угоди, яка має відживити світову економіку. На думку британського прем'єра, всі нації мусять домовитись про додаткові державні вливання у свої економіки і встановити спеціяльний нагляд за фінансовими інституціями. Зустріч була проведена з метою узгодження позицій обох країн напередодні зустрічі „Великої двадцятки", що відбудеться наступного місяця у Лондоні. (*„Голос Америки"*)

Б. Обама написав Д. Медведєву таємного листа

ВАШІНҐТОН. — Президент США Барак Обама три тижні тому написав президентові Росії таємного листа, який було доставлено з Вашінґтону до Москви за допомогою кур'єра, пише газета „Ню-Йорк Таймс". У ньому Б. Обама обіцяє відмовитися від плянів розміщення систем Протиракетної оборони (ПРО) в Европі, якщо Москва зупинить розвиток ядерної програми Ірану. Таким чином, США пропонують Росії приєднатися до фронту боротьби проти Ірану і не допустити появи там ядерних боєголовок і балістичних ракет. Москва не відповіла на лист, проте було повідомлено, що глава російського Міністерства закордонних справ Сергій Лавров обговорить проблему ПРО з Секретарем Державного департаменту США Гілларі Клінтон в Женеві у п'ятницю, 6 березня, відзначає видання. Перша зустріч Б. Обами і російського керівника Дмитра Медведєва відбудеться 2 квітня в Лондоні. (*УНІАН*)

Г. Клінтон розпочала першу візиту на Близький Схід

ВАШІНҐТОН. — Секретар Державного департаменту Гілларі Клінтон розпочала свою першу візиту до Ізраїлю і на Західний берег ріки Йордан. На зустрічах з палестинськими та ізраїльськими провідниками йшлося про умови остаточного перемир'я. 3 березня Г. Клінтон відвідала Єрусалим, а 4 березня зустрілася з головою Палестинської автономії Махмудом Абасом вже на Західньому березі. Однак, враховуючи, що Ізраїль, як і раніше, перебуває в стадії формування уряду, значні дипломатичні успіхи в цьому напрямі малоймовірні. США є найближчим союзником Ізраїлю, проте цього разу між країнами можуть виникнути політичні розбіжності. Майбутній прем'єр-міністер Ізраїлю Бенямін Нетаняґу відкрито не підтримуватиме пропонований США варіянт розв'язання конфлікту. Водночас США критикують Ізраїль за будівництво еврейських поселень, яке триває на Західньому березі. До Ізраїлю Г. Клінтон прибула з Єгипту, де США та інші країни-донори домовилися про виділення 4.5 млрд. дол. на відновлення Смуги Ґази. Виступаючи на конференції в Шарм-аль-Шейху, Секретар Державного департаменту підкреслила, що створення палестинської держави є одним з першочерговостей зовнішньої політики нового уряду США. Вона також підкреслила, що особисто зацікавлена в мирному вреґулюванні конфлікту, однак, натякнула, що цей процес може бути тривалим. (*„День"*)

Б. Обама визначився з кандидатурою міністра охорони здоров'я

ВАШІНҐТОН. — Кілька тижнів поспіль відмовляючись коментувати свою номінацію на пост Секретаря Департаменту охорони здоров'я, губернатор Канзасу Кетлін Себеліус прийняла пропозицію Барака Обами і зараз має пройти затвердження в Сенаті. Президент не одразу запропонував К. Себеліюс цю посаду. Але його перший кандидат, Том Дешл, зняв свою кандидатуру, як виявилось, що він винен 140 тис. дол. податків. Призначення сильного секретаря Департаменту охорони здоров'я критично важливе для Б. Обами. Президент оголосив, що проведе комплексну реформу медичної системи в країні: „Ми мусимо зробити це першочерговим і дамо кожному американцеві належне і доступне медичне забезпечення. Новий бюджет передбачає медичне забезпечення для мільйонів дітей, які його не мають, комп'ютеризацію системи медичних записів та зменшення кількости медичних помилок". Президент зазначив, що реформа охорони здоров'я не може чекати, не повинна чекати і не буде чекати ще рік. Щоб здійснити задумане, Б. Обама плянує у наступні 10 років відкласти у бюджеті 650 млрд. дол. – створити своєрідний медичний фонд. Частково цей фонд наповниться від оподаткування заможних американців, а також від зменшення теперішніх урядових витрат, зокрема і в медичній сфері. Зрозуміло, що не всі погоджуються з такою реформою. (*„Голос Америки"*)

Знято заборону фотографувати труни вояків

ВАШІНҐТОН. — Уряд Барака Обами 27 лютого зняв заборону на висвітлення інформації про загиблих під час воєн в Іраку і Афганістані, яку в 1991 році запровадив Президент Джордж Буш-старший. Упродовж цих років було заборонено фотографувати труни загиблих вояків, тіла яких повертають до США. Однак, тепер широка громадськість зможе більше дізнатися про полеглих героїв, якщо це дозволять їхні сім'ї. Секретар Департаменту Оборони Роберт Ґейтс зазначив, що уряд США не може приймати рішення замість сімей загиблих. Втім, для родичів загиблих вояків це дуже емоційне рішення, і деякі експерти зазначають, що це може призвести до непорозумінь у родинах. Фотографії трун, обгорнутих американськими прапорами, можуть неабияк вплинути на громадську думку. Втім, навіть без цих фото багато американців вже виступають категорично проти війни в Іраку. І навіть не через людські втрати, а через те, що вони розглядають ці жертви як даремні. Тепер, коли Президент Б. Обама має намір збільшити кількість військових в Афганістані, йому доведеться переконати суспільство, що американські вояки не ризикують своїм життям задарма. (*„Голос Америки"*)

Уряд США приходить з допомогою страхувальному гігантові

НЮ-ЙОРК. — Американський уряд 2 березня вирішив в черговий раз підтримати майже збанкрутілого страхувального гіганта „AIG", запропонувавши йому негайний кредит на умовах „стенд-бай" вартістю у 30 млрд. дол. В обмін на кредит, якщо компанія буде вимушена його використати, Департамент фінансів США отримає жмут акцій двох азійських відділень „AIG". Компанія 2 березня оголосила, що сума її збитків за четвертий квартал минулого року складає понад 60 млрд. дол. Це – найбільша втрата, яку в історії зазнала будь-яка компанія. Американський уряд, який вже вклав 150 млрд. дол. в порятунок компанії, на сьогодні володіє 80 відс. її акцій. Більшість збитків компанії спричинили інвестиції в американський ринок житла. (*„Голос Америки"*)

Іран запускає ядерний реактор у Бушері

ТЕГРАН, Іран. — 25 лютого Іран заявив, що здійснює пробний запуск суперечного ядерного реактора у Бушері перед групою міжнародних журналістів. Міжнародне аґентство ООН з атомної енерґії минулого тижня заявило, що Теґран поінформував його, що пізніше цього року буде використано ядерне паливо. Голова Організації з атомної енерґетики Ірану Голамреза Аказаде заявив, що випробування є останнім етапом розбудови атомної станції: „Як випробовування будуть завершені, ми виробляти́мемо на Бушерській станції 500 меґават. Простіше кажучи, це означає, що будівництво Бушерської електростанції сьогодні завершено, і її експлуатація підтверджена. Політичним занепокоєнням щодо Бушерської АЕС сьогодні було дано відповідь. Все йде добре, і ми сподіваємося, що впродовж наступних кількох місяців електрика, яку вироблятиме ця станція, буде розподілятися у реґіоні". (*Бі-Бі-Сі*)

Новий звіт з дотримання прав людини

ВАШІНҐТОН. — Новий річний звіт з дотримання прав людини у всьому світі, оприлюднений 26 лютого Державним департаментом США, містить різку критику передусім на адресу Північної Кореї, Китаю та Росії. В доповіді, яку представила секретар Державного департаменту США Гілларі Клінтон, наводяться численні випадки викрадення людей, переслідування, катування, зловживання владою, тиск на засоби масової інформації (ЗМІ), а також убивства у Росії. Ситуацію в Північній Кореї автори доповіді назвали „жахливою". Китай критикують насамперед за переслідування меншин і критиків режиму. Водночас з Пекіну вже пролунала заява у відповідь, згідно з якою інформація щодо порушень прав людини в Китаї називається такою, що не відповідає дійсності. (*„Німецька хвиля"*)

Представлено фільм про масові вбивства чехів і словаків

ПРАГА, Чехія. — Чеський історик Мечіслав Борак знайшов документи, які свідчать, що в 1937-1938 роках радянські каральні органи розстріляли понад 400 чехів і словаків. Найбільше – в Житомирі, де мешкала велика чехословацька громада. За даними М. Борака, який працював в українських архівах, 28 вересня 1938 року в Житомирі розстріляно 77 чехів і словаків, серед них – відомий військовий діяч Вілем Лобкович та не менш відомий полярник Ян Бржезіна. Завдяки знахідкам М. Борака, чимало чеських сімей довідалось, що сталося з їхніми родичами. Так, львів'янин Евген Топінка нарешті дізнався, що його діда страчено сталінськими чекістами у Житомирі, що він не помер по війні у Сибіру, як запевняли совєтські інстанції. У Житомирі чеський історик знайшов й місце масового поховання своїх земляків, яке – аби знищити сліди злочину – залили колись бетоном. Відкриття М. Борака та його колеґ спричинилося до появи документального фільму „Затаювані страти". (*„Німецька хвиля"*)

В Естонії засудили чиновника Міністерства оборони

ТАЛЛІН, Естонія. – Шпигунський скандал в Естонії завершився судом над колишнім посадовцем міністерства оборони країни Германом Сімом, завербованим Службою зовнішньої розвідки Російської Федерації. Від 1995 року він передав російській стороні майже 3,000 документів, у тому числі й натовські таємниці. Зрадник поніс заслужене покарання і відбуватиме ув'язнення упродовж 12.5 року, а також має сплатити за нанесену державі шкоду 1 млн. евро. Між тим експерти визнають, що це один з найбільших шпигунських скандалів за всю історію НАТО. 61-річного Г. Сіма заарештували у вересні минулого року. Від 1995 до 2006 року він працював керівником відділу безпеки Міністерства оборони Естонії і мав найвищий рівень допуску до державних таємниць. На час затримання шпигун був радником міністра оборони Естонії. Г. Сім, який ще за радянських часів був аґентом Комітету державної безпеки СРСР, передавав військові таємниці офіцерам Служби зовнішньої розвідки Росії Валерієві Зенцову та Сергієві Яковлеву. Для передання документів шпигун зустрічався з аґентами декілька разів щорічно у різних країнах світу. За таємні дані він отримав майже 1 млн естонських крон. (*Радіо „Свобода"*)

Секретаріят Президента України – про зміни в Кабінеті міністрів

КИЇВ. – „Зміни в персональному складі Кабінету міністрів, які останнім часом намагається провести Прем'єр-міністер Юлія Тимошенко, остаточно перетворять нинішній уряд на особисту вотчину його керівника", – так прокоментував імовірні кадрові ротації в Кабінеті міністрів керівник Секретаріяту Президента України Віктор Балога. На його думку, наполегливе бажання Ю. Тимошенко зформувати „команду однодумців" означатиме встановлення в уряді диктату лише однієї думки – самого Прем'єр-міністра.

При цьому В. Балога вказав на очевидну невідповідність кадрових плянів Ю. Тимошенко вимогам Конституції. Оскільки у Верховній Раді було офіційно оголошено про створення нової коаліції, вона має висувати своїх представників на міністерські посади, а Президентові має бути зроблена пропозиція щодо нового керівника уряду.

„Мало того, що вищий законодавчий орган держави – парлямент – вже кілька місяців поспіль грубо порушує Основний Закон, адже у новоутвореній коаліції немає більшости голосів. До цього неподобства додається і те, що уряд спирається на інвалідну коаліцію, яку підпирає тільки ситуативне, корисливе голосування комуністів або частини бльоку „Наша Україна–Народна самооборона". Показово, що тепер партнерами Ю. Тимошенко в „НУНС" є група сумнозвісних „любих друзів", які колись були так нещадно критиковані, а зараз наполегливо просуваються на вищі щаблі влади".

Поряд з юридичними аспектами можливих змін у складі Кабінету міністрів керівник Секретаріяту звернув увагу на низку політичних моментів. За його оцінкою, у діяльності Верховної Ради VI скликання значно вищий відсоток політичної корупції, ніж у попередньому складі парляменту. Це добре видно з того, як формувалася нинішня псевдокоаліція, як створюються тимчасові ситуативні союзи, що приймають явно лобістські закони чи дають „зелене світло" багатомільярдним махінаціям, як відбувається бартерний торг посадами в обмін на одноразові політичні послуги, сказав В. Балога.

„Ця ситуація викликає дуже чіткі аналогії з 2006 роком, тодішньою поведінкою соціялістів і їхнього провідника Олександра Мороза. Зараз його вміло наслідує фракція комуністів, яка навчилася з великою вигодою для себе міняти ленінські ідеали на прагматичні відсотки від реалізації суто „буржуйських" схем. А посада Голови Держкомархіву – приємний бонус від Ю. Тимошенко за постійну підтримку і допомогу", сказав В. Балога.

В. Балога зазначив, що Прем'єр-міністер через зміни в складі Кабінету міністрів хоче одночасно вирішити кілька питань. Зокрема „забетонувати" будь-які прояви інакодумства міністрів і досягти доведеної до автоматизму одностайности голосування за урядові рішення. Крім того, витиснути з уряду тих урядовців, які є перешкодою на шляху втілення кон'юнктурних плянів Ю. Тимошенко і БЮТ.

Також Прем'єр-міністер заплатить міністерськими портфелями за свою підтримку у Раді тим політичним силам, які раптом почали виявляти невластиву раніше палку любов до керівника уряду. Саме через це у зоні ризику опинилися міністри, до роботи яких не було пред'явлено жодних серйозних претензій. Однак, їхнім потенційним наступникам слід розуміти, що їм пропонується не реальна участь в діяльності уряду, а тільки ілюзія.

„Бажання Ю. Тимошенко перетрясти Кабінет міністрів настільки сильне, що вона не хоче зважати на правові та політичні бар'єри і готова піти на порушення Конституції", – підкреслив В. Балога. *(Прес-служба Президента України)*

Вірш „З новим роком" написав Іван Франко

Невже я „останній з могікан", що у вірші „З Новим роком!" (ч. 2) впізнаю перо не підписаного автора, а Івана Франка? І. Франко був уже достатньо скривджений українським суспільством ще за життя, тож не годиться змиритись з обкраданням Його по смерті.

З повагою, довголітній читач „Свободи"

Євген Ващук,
Торонто

Від редакції: Читач „Свободи" Василь Фіняк з Довнерс-Гров, Ілиной, надіслав до редакції вірш Івана Франка за своїм підписом, вилучивши з оригіналу сім рядків. Вміщуємо повний текст.

Поздоровлення з Новим Роком, яким починається поема Івана Франка „Коваль Бассім":

З новим роком, браття милі,
В новім щастю, в новій силі
Радісно вітаю вас
І бажаю, щоб в здоров'ю,
В мирі, з братньою любов'ю
Відтепер ішов вам час.
І бажаю, щоб трудяще
Те життя вам якнайкраще
Без біди минало всім,
Щоб думками ви міцніли,
Багатіли, не бідніли,
Щоб веселий був ваш дім.
І бажаю, щоб ми згідно,
Сміло, свідомо, свобідно
Йшли до спільної мети:
В своїй хаті жить по-своєму,
Не коритися нікому,
Лад найкращий завести.
Сим бажанням вас витаю
І по давньому звичаю
Повну чарку догори!
Щирій праці Бог поможе.
Дай нам Боже все, що гоже!
Що не гоже - чорт бери!"

Іван Франко. Твори в 12-ти томах, Держвидав. Київ 1953, т. XII, стор. 374.

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Віктор Балога: портрет невдалого „кризового менеджера"

Тарас Кузьо

Уявіть собі ситуацію, що ви володієте підприємницькою компанією, а вашим виконавчим директором для повсякденних справ є Віктор Балога. Після року перебування на цій посаді ви як власник здійснюєте перевірку його внеску в збільшення ринкової частки вашої компанії. Несподівано ви дізнаєтесь, що ваша ринкова частка за час перебування на посаді виконавчого директора В. Балоги зменшилася. Отже, ви вирішуєте звільнити його.

Падіння рівня підтримки Віктора Ющенка стало справжнім феноменом, і це відбулося не лише завдяки некомпетентності невдалого „кризового менеджера". У січні 2009 року, згідно з опитуванням службою „Демократичні ініціятиви", він мав лише 2.4 відс. підтримки – позначка, до якої ніколи не падала навіть підтримка Леоніда Кучми.

У західніх демократіях такий низький рівень підтримки призвів би до політичної кризи, а вина була б спрямована на голову Президентського Секретаріяту. Проте в Україні влада – попри Помаранчеву революцію – усе ще приходить без відповідальности. І найкраще, що може будь-хто, чи Юлія Тимошенко, чи Росія, зробити заради дискредитації Президента – це просто дозволити його некомпетентному „кризовому менеджеру" робити свою справу.

В. Балога був виконавчим директором Президентського Секретаріяту понад два роки, у той час, як власник компанії – В. Ющенко – катастрофічними темпами втрачав свою ринкову частку (тобто популярність). Чисельність українців, що не довіряють Президентові, зросла з 50 до понад 80 відс., і наразі три чверті українців не хочуть, щоб він залишився на другий термін. З рівнем підтримки 2.4 відс. популярність Президента В. Ющенка під менеджментом В. Балоги впала до рівня, що унеможливлює її відновлення до таких показників, які дозволили б йому виграти другий термін.

Це є очевидним свідченням некомпетентности менеджера будь-якого типу, „кризового" чи якогонебудь іншого. Добрий менеджер збільшує ринкову частку своєї компанії та сприяє посиленню приваблиности її продуктів для споживачів. Протягом двох років невдалого управління Президентським Секретаріятом В. Балогою сталося протилежне. Проте Президент В. Ющенко продовжує зберігати на посаді слабкого менеджера, чия діяльність не допомагала йому, а шкодила.

Перш ніж пояснити дивну впевненість Президента у В. Балозі, ми маємо обговорити соціялізацію „кризового менеджера" у Закарпатті та його особистість.

Закарпатські корені

Перед своїм переїздом до Києва кар'єрний ріст В. Балоги відбувався у його рідній Закарпатській області. Наші джерела в Закарпатті повідомили, що його рідне місто Мукачів вважається „провінційним селом", суворим місцем, затокою з некультурною ментальністю. Конкурент міста і адміністративний центр области – Ужгород – є абсолютно іншим містом, яким керує інший тип політиків. Обидва міста є приблизно однаковими за розміром, і їхнє протистояння завжди було дуже напруженим.

Історичні протиріччя були підсилені взаємною особистою неприязню між ужгородським міським головою Сергієм Ратушняком та мукачівським – В. Балогою, протистояння, що лише поглибилося завдяки комплексу неповноцінности перед культурно та інтелектуально розвиненішим містом Закарпаття. На відміну від Мукачева, Ужгород має довгу історію як реґіональний центр, часом з бурхливим мистецьким, культурним та інтелектуальним життям.

Сувора природа Мукачева поєдналася з дуже неукраїнським характером міста. Після Другої світової війни в місто відбувся наплив росіян та представників інших радянських національностей до нових військових баз, що лише погіршило загальну картину.

В Ужгороді театральне та культурне життя ведеться українською мовою, у той же час в Мукачеві домінуючою мовою є російська. Ужгород є центром Української Греко-Католицької Церкви, Мукачів – Української Православної Церкви (Московського патріярхату). Ужгород завжди пристосовувався до домінуючої культури – в той час, як Мукачів зазвичай був центром повстань із більш грубою культурою робітничої кляси, що в історичній перспективі призвело до популярности крайніх лівих об'єднань.

У Мукачеві продовжують мешкати багато угорців, росіян та залишки етнічної німецької групи (швабів). У місті існують великі центри угорської культури, важливість яких для угорської національної ідентичности та національної пам'яті є дуже значною. Серед них – Мукачівський замок, найбільший замок у Східній Европі. Нещодавно цей замок був зданий в оренду компанії, власниками якої є члени сім'ї В. Балоги, їх близькі друзі та партнери.

Як і в більшості вихідців з Закарпаття, етнічні корені В. Балоги змішані, а його прізвище є типово угорським. Тому те, що Президентський Секретаріят проводив кампанію проти Юлії Тимошенко, стверджуючи, що вона не „чиста українка", може викликати лише посмішку. Звичайно, етнічні корені не повинні відігравати ніякої ролі в демократичному суспільстві, побудованому на громадянському розумінні нації.

Мукачів також є центром закарпатського русинського руху, зокрема його проросійського екстремістського крила.

У березні 2007 року Закарпатська обласна рада проголосувала за визнання русинів окремою східньослов'янською народністю, що було б неможливим без

(Продовження на стор. 12)

Час для нової політики

Вже можна сказати, що українське суспільство дозріло до такого переконання: має прийти нове покоління державотворців, інакше країна не вийде з зачарованого кола політичних, економічних і духовних проблем. „Єдине, що добре вміє стара еліта – це красти", – пише в інтернет-виданні „Українська правда" соціолог Генадій Люк. Це, звичайно, перебільшення, і взагалі ледве чи можна ставити так питання – мовби уся стара еліта скомпрометована, а нова буде чесна, безкорислива і віддана своєму народові. Ні, і серед теперішніх політиків є цілком порядні люди, і серед майбутніх не всі будуть святі. Але, разом з цим, справді існує ця залежність: яка людська якість опиняється нагорі, така врешті-решт запановує в суспільних низах. Історія дає нам безліч прикладів, що це так, а не інакше. Ось англійський король Карл II безсоромно волочився за жінками – і все тогочасне суспільство невдовзі стало розпусним. А королева Вікторія тримала себе у твердих моральних рамках, – то й уся вікторіянська доба відзначалася стриманістю і цнотливістю.

Отже, питання стоїть так: не стара чи нова еліта, не старе чи нове покоління, а тільки – яка моральна якість діє на все суспільство з його вищих прошарків. І також ми не думаємо, що ця залежність стосується лише України, ні – усього сьогоднішнього світу. Стає очевидним, що так звана ґльобалізація – хоч вона покищо обмежується переважно фінансово-економічною сферою – ще нічим особливо приємним для людства не виявилася, а вже встигла обернутися до нього своїм найгіршим боком – захланністю, неправедним зиском, жадобою банків до легкої наживи, небезпечним поглибленням прірви між багатством і бідністю. Іншими словами, вільний ринок, який хрестоматійно визнається запорукою економічного і всього матеріяльного розвитку, провадить не вгору, а вниз, якщо іґноруються моральні, духовні критерії оцінювання життєвих явищ і процесів.

Безпосереднім результатом цього іґнорування є теперішня світова фінансова криза, і вона набагато глибша, набагато драматичніша, ніж нам хочеться про неї думати. Ґльобалізоване, але неморальне провідництво поставило світ над прірвою – вже не до легких грошей, не до банківських афер, йдеться про виживання людства, а спосіб тут тільки один-єдиний – моральне оздоровлення суспільств.

У зв'язку з приходом до Білого Дому молодого, енерґійного, розумного і морально незаплямованого Барака Обами, новим змістом наповнюється старе гасло – „Боже, благослови Америку!". Швидше за все, після кризи світ вже не буде таким, як до неї, але Америка має величезний досвід подолання різних скрутних становищ, тож є надія, що американський народ зрозуміє і підтримає свого Президента, а за його прикладом, політичним і моральним, підуть інші країни, включно з Україною.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

БЕРЕЗЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Пісенне безсмертя

4 березня – день народження композитора Володимира Івасюка, автора „Червоної рути", „Водограю", „Я піду в далекі гори" і багатьох інших вокальних та інструментальних шедеврів. Було б йому ще й тепер небагато – тільки 60 років, хоч невдовзі, у квітні, минає вже третє десятиріччя від його смерти, досі оплакуваної в Україні і в усьому українському світі. Бо особливо трагічна ця смерть, особливо передчасна, особливо сліпа, темна і страшно безглузда у своєму виборі – адже неможливо убити пісню, яка пішла в народ, стала його радісним святом, стала часткою пісенної душі України.

Три десятиріччя – ніби немалий час, проте обставини загибелі улюбленця української молоді донині залишилися не до кінця з'ясованими. Буквально цими днями у Генеральній прокуратурі України, на подання декількох депутатів Верховної Ради, створено нову слідчу групу – для остаточного розстеження причин трагедії.

В офіційний висновок першої, травня 1979 року, судово-медичної експертизи – нібито це було самогубство – ніхто в Україні не повірив. Передусім не повірив батько Володі, відомий український письменник Михайло Івасюк. Глибокий психолог і педагог, він добре знав свого сина – знав його налаштованість на дуже серйозну композиторську працю, знав творчі пляни на найближчі місяці і найближчі роки.

Певна річ, знав також, яке страшне терня лежить на Володиному шляху до зірок. Ясний український промінчик спалахнув у похмуру добу тотальної русифікації – то як же інакше могла антиукраїнська влада поставитися до нестримного таланту і нестримної слави молодого композитора, як не з ненавистю – особливо після того, як він відкинув „добру пораду" покласти на музику бодай якийсь з російськомовних текстів. Неспростовно доведено, що каґебісти тримали його в полі зору, викликали на „задушевні" розмови, зокрема з приводу з'яви в Канаді платівок з Івасюковими піснями.

На жаль, не обмежувалося цими традиційними для антигуманної системи переслідуваннями. Далася взнаки й така типова ознака українськости, як заздрість. В. Івасюкові шалено заздрили старші українські композитори, вперто не хотіли бачити його членом Спілки, шкодили йому, де тільки могли – це при тому, що він був надзвичайно скромним, щирим до людей, надзвичайно доброзичливим.

Отож ті подвійні терни на його дорозі – це вже не просто збіг обставин, а доля. Безмежною батьківською любов'ю і невигойним болем пройнятий кожен рядок книги М. Івасюка „Монолог перед обличчям сина". Є там такий самоочевидно символічний факт: в родильному будинку, під час народження Володі, медсестра помилилася і капнула йому в очка замість 2-процентового – 25-процентовий розчин ляпісу. Зір синочкові врятував батько, вихопивши малюка з лікарняного ліжка і серед ночі помчавши з ним з Кіцманя до Чернівців.

„...Розглядаю сина довго і жадібно, очей не можу одвести. Шукаю у ньому своїх рис. Моя радість тьмяніє трохи від того, що по личку, уздовж носика, пропалено дві чорні доріжечки. Це краплі ляпісу котилися з очей, залишаючи після себе чорний слід. У голові ворушиться думка, що син при своєму народженні заплакав чорними сльозами...".

Хто його убив – це все ще під знаком запитання, але в тому, що це могло вчинити КҐБ – нема сумніву. Принаймні про це досить виразно свідчить документ, що сплив на поверхню недавно – звіт каґебістського аґента „Сокола": мовляв, щоб припинити чутки про причетність КГБ до вбивства популярного в народі композитора і „уникнути повної дискредитації львівських чекістів", треба застосувати „відповідний удар". Таким ударом, і це вже також доведено, була брутальна вигадка, розповсюджена партійною пресою, нібито В. Івасюк перебував у депресії і мав психічні проблеми.

Каґебісти зфабрикували й відповідний „документ" – нібито композитор лікувався на катедрі психіятрії Львівського медичного інституту. І така ще подробиця: загадковою смертю загинули ті хлопець і дівчина, закохана пара, які бачили, як невідомі силоміць садовили В. Івасюка до авта...

Є ще одна версія, точніше – припущення, котре досить логічно вміщується у загальному колі фатальних обставин. Композитор мав подругу, співачку, котру його найближче оточення, починаючи від батьків, вважало занадто амбітною і лукавою. Швидше за все, вона розраховувала опинитися в сяйві Івасюкової слави, а коли це їй не вдалося, могла повести себе негідно.

В кожному разі, після загибелі В. Івасюка ця співачка моментально виїхала зі Львова, і ніхто не знає, де вона тепер. Але коли київські кінематографісти створювали фільм за сценарієм чернівецького журналіста Володимира Краснодемського „Загадка життя і смерти Володимира Івасюка", то спало їм на думку звернутися до ворожки – неписьменної селянки, яка нічого не відала ні про життя, ні про смерть українського музичного генія, і навіть ніколи не бачила його обличчя. Дивлячись на подану їй фотографію В. Івасюка, розклала карти і сказала те, чого не могла знати з жодних інших джерел: що було в нього дві сестри, що мав мітку на тілі, що помер від насильства, що убивали двоє, убивали у двох будинках, що знайшли тіло в лісі біля води, і що з убивцями була дівчина і все це бачила, і „карти кажуть, що вона потерпає від мук совісти...".

Виглядає, що в цієї дівчини совісти таки більше, ніж у багатох-багатьох колишніх львівських партійних чиновників, котрі були проти поховання В. Івасюка на Личаківському цвинтарі, а потім – проти спорудження пам'ятника на його могилі, котрі захочували україножерів паплюжити цю дорогу кожному українцеві могилу. Еге ж, совість у тих людців „чиста", бо вони ніколи нею не користувалися...

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Я теж була в підрозділі „Юначок“

Я прочитала обидві частини статті д-ра Івана Гвозди („Свобода“ чч. 5-6, 2009) „До 65-річчя творення в Німеччині Українського Юнацтва“ з зацікавленням. На тему Другої світової війни написані томи праць під різними кутами зору, що спираються на власні переживання чи на архівні документи. Однак, про „Юнацтво“ знаємо мало. Спомини проф. Зенона Зеленого досі є єдиним джерелом. Д-р І. Гвозда, виглядає, користувався ними. Але вони не повні. не згадувала про її причетність до організації „Юначок“. Про дівочі відділи знаємо дуже побіжно і неточно. Складається враження, що ця частина нашої історії не заслуговує уваги. І взагалі, вважають, що краще було б про дівчат не згадувати, бо то „не випадає“.

Коли я стала юначкою у вересні 1944 року, мені ледве минуло 14 літ. Німці, попри бажання дістати свіжий персонал, не були готові на масовий доплив молоді з біженців літом 1944 року. Перший табір, у якому я була, – це Пітніц, недалеко від міста Штральзунду. Кілька тижнів ми були зайняті прибиранням, допомагали збирати городину. Чекали на однострої і на дальше призначення. Вишкіл при апаратах „замрячення“ відбувався недалеко від Ляйпціґу. Опісля нас було розділено на відділи по шість-12 дівчат і вислано на місця служби.

Я особисто „боронила“ Дрезден, а після його розбомблення була в Кобленці і закінчила війну в Тюринґії, недалеко від міста Єна. Коли туди мали ввійти радянські війська замість американських, наша група перейшла через Вірцбурґ до Авґбурґа і Мюнхену, де вже в той час (червень 1945 року) існували українські групи переміщених осіб.

Але то вже окрема історія. Я не історик, а те, що пам’ятаю, може бути неточне, бо сприйняте майже дитиною. Маю надію, що майбутні історики зацікавляться цією нотаткою з історії Другої світової війни і, може, навіть відкриють, як нас було „офіційно“ звати. Я таки досі не знаю.

Марія Одежинська,
Кольорадо-Спрінґс, Кольорадо

Не тільки в Біблії

Жаль, що Ольга Кузьмович ніколи

„Церква виховує патріотів“ – під таких заголовком появилася стаття Миколи Смаля у „Свободі“ 26 вересня 2008 року. Він пише: „Серед багатьох українців діяспори, особливо з останньої хвилі еміґрації, побутує думка, що справжнім патріотом можна бути тільки тоді, коли живеш на батьківщині. Насправді це далеко не так. Біблія подає багато прикладів, коли великі люди волею обставин опинялися далеко від батьківщини, яку вони палко любили, ревно молились за неї та брали активну участь, дбаючи про добробут свого народу. Серед таких героїв можна назвати Мойсея, Даниїла, Єремію, Ездру, Неємію та інших“.

Як читач статті, хочу додати лише, як пишуть дослідники Старого Заповіту про Ездру, який в 458 році до Різдва Христового за дозволом перського короля очолював повернення юдеїв з вавилонського полону до Єрусалиму. Священик Ездра разом з царедворцем Неємією впровадили заборону мішаних шлюбів, щоб зберегти єврейський рід, щоб вибраний народ не зменшувався.

У Новому Заповіті „особливе місце в цьому ряді посідає патріотизм Апостола Павла. Народжений в еміґрації, будучи громадянином Риму, він не тільки міг прийняти, а й намагався множити духовні та національні досягнення свого поневоленого народу. Через свідому любов до своїх він був готовий пожертвувати своїм власним спасінням“, пише М. Смаль.

Треба додати, що Апостол Павло долучився до єврейської християнської Церкви, що приймала лише юдеїв, але він зробив три зміни, а саме вірні не мусіли бути кошерними, чинити обрізання і мали відійти від Тори до Христа. Така зміна дозволила поганам стати християнами, і це остаточно створило нову Християнську Церкву.

Приклад справжніх патріотів з Біблії, що жили близько 2,000 років тому, є добрий, але не для читачів „Свободи“.

Історія України має тисячі справжніх патріотів, якими є ті, що служили Богові і Україні, гинули під Крутами, Бродами, в лавах Української Повстанської Армії. Є багато інших, що палко любили свою батьківщину і брали активну участь в боротьбі за її волю. Треба згадати Патріарха Йосифа Сліпого, о. Маркіяна Шашкевича.

Василь Сосяк,
Форест-Гилс, Ню-Йорк

Врятуймо церкву у Перемишлі

Церква оо. Василіян у Перемишлі.

Звертаємось з проханням про допомогу в ремонті церкви оо. Василіян у Перемишлі. Ремонт коштує 433 тис. дол. і передбачає відновлення бані і даху, покритого мідною бляхою.

На всі будівельні праці дав благословення Митрополит Перемисько-Варшавський Іван Мартиняк.

Наш монастир служить студійним домом для василіянських студентів з України. В ньому мешкає студент українського ліцею в Перемишлі. В Польщі є тільки чотири школи з українською мовою навчання. Маємо надію на допомогу нашій молоді, яка бажає навчатись у своїй рідній мові.

У неділю церква служить 200 греко-католикам, які приходять на Святу Літургію. Протягом тижня відправляються Служби Божі, в яких чисельну участь беруть Сестри-василіянки, Сестри-служебниці, Сестра Йосифітка і вірні.

Пожертви можна подавати на банківський рахунок 24906 Association „Peremyschyna“ в кредитівці „Buduchnist“ Credit Union, 2280 Bloor St., West Toronto Ontario M6S 1N9.

Можна також звертатися безпосередньо до о. настоятеля у Перемишлі за адресою: Zakon Sw. Bazylego Wielkiego, ul. Selezjanska 2, 37-700 Przemysl, Poland. Пожертви також можна скласти на руки Анізії і Ярослава Стехів, котрі є представниками нашого монастиря в Торонто. Їхня адреса: Anizia and Jaroslaw Stech, 80 Coe Hill Dr., Apt. 414, Toronto, Ontario, M6S 3C9, Canada. Тел. (416) 766-8978. Електронна пошта: jaroslawstech@yahoo.com

Юліян Коваль,
ігумен монастиря,
Перемишль, Польща

Про потреби церкви в Перемишлі написала до „Свободи“ також Анізія Путько-Стех з Торонто. Вона пише: „На нинішній день всі три бані церкви – у катастрофічному стані, існує небезпека цілковитого обвалу їх. Один хрест з бічної куполи треба було негайно знімати, бо міг впасти на землю і стати причиною нещастя. Під такою загрозою знаходяться і дві інші бані. Монастир і церква постійно потребують відновлення. Отці-василіяни таких коштів не мають. Єдина надія – на людей доброго серця, яким не байдужа доля українства в Перемишлі. Усім, що захочуть допомогти фінансово у проведенні ремонту церкви Страждальної Пресвятої Богородиці в Перемишлі, Господь відплатить сторицею, а отці і монахи будуть молитися за всіх жертводавців“.

Повчальна байка Євгена Гребінки з старої книжки „Вік“

У ч. 3 „Свободи“ Левко Хмельковський цікаво розповів про талановитого українського письменника XIX ст. Євгена Гребінку і його творчість.

З Є. Гребінкою вже вкотре останніми роками повторюється та ж ситуація – Росія намагається привласнити славу українських мистецьких талантів, як це було з письменниками Миколою Гоголем і Василем Капністом, з композитором Михайлом Глінкою, з вченим Володимиром Вернадським та багатьма іншими.

Так, у книзі „Російські пісні та романси“, виданій у Москві, бачимо романс Є. Гребінки „Очі чорнії“ і його ж відому пісню „Молодою дівкою була“ – обидва твори видрукувані російською мовою.

Романс „Очі чорнії“ завжди був у репертуарі майже всіх відомих російських співаків-чоловіків, співають цей чудовий твір і сучасні виконавці, але перша строфа – завжди не Гребінчина: „Очі чорнії, очі пристрастні! Ви – спекотнії та чудовії! Я кохаю вас! Я боюся вас! І ваш шал пече мене повсякчас!“, а російська: „По обичаю петербурґскому...“,

До біографії Є. Гребінки хочу додати деякі маловідомі факти, які пощастило знайти у нині рідкісній книзі „Вік“, виданій у Києві 1902 року українською мовою. Вона містить найцікавіші літературні твори письменників XIX ст.

Написані Є. Гребінкою „Малоросійські приказки“ (тобто байки в нинішньому розумінні) посідають першорядне місце серед творів такого жанру в українській поезії, бо написані легкою мовою, з невичерпною фантазією.

Одна з таких байок, вміщена у книзі „Вік“, була написана 1834 року.

Грішник

В далекій стороні,
В якій – про те не знаю,
Мабуть, в Німеччині, а може, і в Китаю,
Хтось разом оженивсь на трьох жінках.
Загомонів народ, почувши гріх великий.
Жінки голосять так, що жах:
„Глянь, що це коять чоловіки!
Як їм по ТРИ нас можна брать,
Тож хай дозволять нам держать їх хоч по п’ять!
Ґвалтують, сказано, навсправжки цокотухи.
Ось сяя вісточка і до царя дійшла,
А цар був, мабуть, – не макуха:
Розлютувався він і злість його взяла:
„От почекайте лиш – не буде в вас охоти
За живота чортам служить! –
Цар грізно закугав і люльку став палить...
І в люльку пхав вогонь... і люлька гасла в роті! –
Мені до уст сьогодні донесли –
Один паливода (і цар перехрестився)
На трьох жінках женився!..
Хай царствію всьому в науку
Він витерпить таку муку:
Щоб з ляку більш ніхто в такий не вскочив гріх...
Щоб луснув я... щоб я до вечора сказився,
Коли не поведу на шибеницю всіх!“
Як річ таку суддя дослухав...
І ну з підсудками про діло міркувать...
І так між себе присудили,
Щоб грішнику тому
всіх трьох жінок віддать!
Народ сміявсь, і всі були в турботах,
Що раду перевищив цар.
Аж дивляться – а та погана твар
(Той грішник) сам себе... повісив на воротах!

Тож читаймо Є. Гребінку та сміймося разом із жінками з його веселих дотепів!

Володимир Єфимов,
Дніпропетровськ

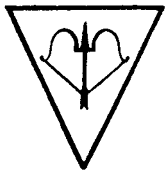
Дорогі студенти, члени УНСоюзу!

Тепер ви можете знайти аплікації на стипендії і нагороди УНСоюзу
на нашій інтернетовій сторінці
www.unamember.com
під заголовком
MEMBERSHIP BENEFITS

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ 194 ВІДДІЛУ УНС
СЕРЕДА,18 БЕРЕЗНЯ 2009 р.

Ню-Йорк, Н.Й. – Річні загальні збори 194 Відділу УНС відбудуться о год. 4:30 по полудні в приміщенні „Самопоміч" 98 Друга Авеню. В програмі вибір нової управи на 2009 рік та різні відділові справи.

За Управу:
Олександра Юзенів, *голова*
Оксана Лопатинська, *секретар*

ПЛЕМ'Я ПЛАСТУНОК „ПЕРШІ СТЕЖІ"

влаштовує

ДЕННИЙ ТАБІР „ПТАШАТ ПРИ ПЛАСТІ"

для дітей від 4 до 6 років, які володіють (розуміють і говорять) українською мовою.

- Дитина мусить мати закінчених 4 роки життя до 31-го серпня 2009 р. Вийнятків немає.
- Дитина мусить мати усі приписані щеплення.
- Дитина, яка склала Заяву Вступу до новацтва, не може брати участи в таборах для пташат.

Табір відбудеться на СОЮЗІВЦІ у двох групах:
від 28 червня до 5 липня та від 5 до 12 липня 2009 р.

У справі кімнат просимо порозуміватися прямо з Адміністрацією Союзівки.

SOYUZIVKA
P.O. Box 529, 216 Foordmore Road, Kerhonkson, NY 12446
(845) 626-5641; www. Soyuzivka.com

- **Таборова оплата: $95.00 ($25.00 незворотні); оплата за два тижні 185.00 дол.**
- Зголошення і таборову оплату (чек виписаний на Plast — Pershi Stezhi) надсилати до:

Mrs. Oresta Fedyniak, 2626 W. Walton Ave., Chicago, IL 60622
Tel.: (773) 486-0394 (від 8:00 до 10:00 ранку)

- Реченець зголошень: **1 травня 2009 р.**
- Число учасників обмежене.
- Додаткова оплата за спізнені зголошення 25 дол. (якщо є місце в таборі)

КАРТА ЗГОЛОШЕННЯ НА ТАБІР ПТАШАТ - 2009

Ім'я і прізвище дитини ....
по-українськи і по-англійськи
Дата народження ....
Адреса..
Телефон..................................E-mail..

Просимо залучити посвідку дати народження дітей, що вписуєте на табір перший раз

❑ від 28 червня до 5 липня 2009 р. ❑ від 5 до 12 липня 2009 р.

Величина таборової сорочинки дитини: ❑ 6-8, ❑ 10-12, ❑ 14-16.

❑ Залучую чек на суму $........... ❑ Резервую кімнату на Союзівці

....
Ім'я і прізвище матері (подати дівоче прізвище)
Завваги..
....
....
.... Підпис батька або матері

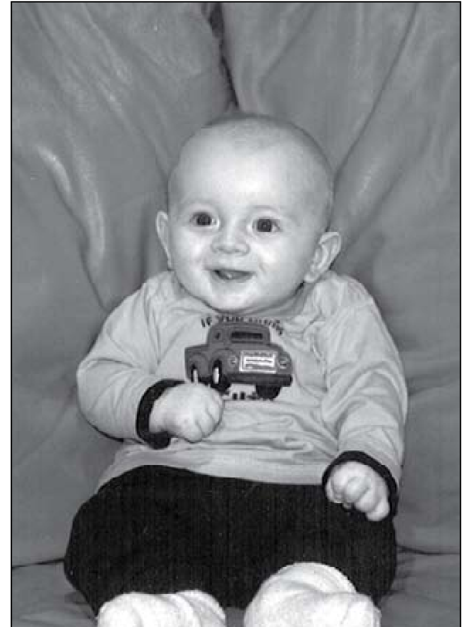

НОВИНИ УНСОЮЗУ

Нові члени УНСоюзу

Зіна-Адріяна Паркер, доня Ані Шипилявої та Тада Паркера з Ставнтону, Вірджинія, — нова членка 15 Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечила бабуня Христина Шипилява.

Андрій-Іван Паниця, синочок Христини та Василя Паниців з Лінкольн-Парку, Ню-Джерзі, — новий член 5-го Відділу УНСоюзу. Свого внука забезпечила бабуся Ольга Пастернак.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
проголошує
ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ ТА НАГОРОД
студіюючій молоді
тільки членам УНСоюзу на академічний рік 2009-2010

Програма УНСоюзу братських послуг для студентів, членів УНСоюзу, включатиме два роди грошевих нагород:

НАГОРОДИ УНСоюзу, приділені залежно від року навчання студента.
ОСОБЛИВІ СТИПЕНДІЇ – шість до дев'яти стипендій особливого спеціяльного призначення:

- Стипендії і нагороди надаються тільки для „UNDERGRADUATE" студентів, визнаних коледжів та університетів, які студіюють для одержання першого ступеня, бакаляврa і для ґрадуантів середніх шкіл, які поступають до коледжів чи університетів.
- Прохання про стипендії чи нагороду приймається від студентів, які з 1-им червня, року в якому складають заяву, є АКТИВНИМИ ЧЛЕНАМИ СОЮЗУ принаймні ДВА РОКИ.
- Анкету з вимаганими прилогами треба відіслати до Головної Канцелярії УНС в ОДНІЙ ПОСИЛЦІ, конверта якої не може бути датована пізніше, як 1-го червня 2009 р.
- Конверти датовані пізніше, не правильно заповнені анкети, або брак прилогів, автоматично дискваліфікуватимуть студента.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.,
SCHOLARSHIP COMMITTEE
2200 Rt. 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Please send me a scholarship application for the 2009-2010 academic year.

NAME: ____________________
Please print or type in English
ПРІЗВИЩЕ: ____________________
(Прошу виписати по-українськи)
ADDRESS: ____________________
CITY: ________ STATE: ________ ZIP CODE: ________
TEL.: ________ E-MAIL: ________
Web: ________ I am a member of UNA Branch # ________

Передплачуйте
і читайте „Свободу"
– тижневик УНСоюзу!

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Вістки з Українського наукового інституту Гарвардського університету

Петро Т. Волощук

Напружена осінь

КЕМБРІДЖ, Масачусетс. – Осінній семестр 2008 року був одним із найбільш напружених за всю історію Українського наукового інституту Гарвардського університету (УНІГУ). За чотири місяці цього семестру УНІГУ організував та спонзорував велику міжнародну конференцію з нагоди 75-річчя Голодомору в Україні, провів шість обговорень за участю багатьох експертів у рамках Групи дослідження України, меморіяльну лекцію ім. Зеновії Сохор-Пері, дві книжкові презентації – дев'ятого тому монументальної праці Михайла Грушевського „Історія України-Руси" та „Українська драма й театр XVII-XVIII ст." проф. Павлини Левін, яка вже давно співпрацює з інститутом.

Іститут також став організатором прем'єри уривків з нової опери Вірка Балея „Червона земля (Голод)" та вперше показав у Новій Англії документальний фільм „Живі" про селян, що пережили Голодомор. Лише за один цей семестр інститут надав фінансову допомогу шістьом визначним вченим з усього світу. Завдяки інститутським стипендіям вони мали змогу проводити дослідження з широкого кола тем, що стосуються української історії, політики, літератури, лінґвістики та культури.

На міжнародній конференції з Голодомору, проведеній під егідою УНІГУ, виступило біля 30 найбільш відомих у світі фахівців з цієї теми. Два напружених і плідних дні вчені з різних країн обговорювали найновіші дослідження й знахідки та аналізували вплив цієї національної катастрофи на подальшу історію і сьогодення України та Східньої Европи. Конференція була лише одним з багатьох заходів, присвячених Голодоморові, що їх провів і спонзорував УНІГУ. Серед них – симпозіюм, проведений восени 2007 року, публікація книжки з матеріялами конференції з нагоди 70-річчя Голодомору та залучення відомого історика Енн Еплбаум, автора книжки „Історія ҐУЛаґу", до написання монографії про Голодомор. Ця праця включатиме нові архівні свідчення, які побачили світ після розпаду СРСР, та наукові дискусії, що вирують довкола Голодомору (питання про геноцид, про запланованість чи стихійний характер цієї події, полеміку довкола кількости жертв тощо).

Стипендії УНІГУ для проведення досліджень у Гарварді отримали вчені, що займалися дослідженням історичних, культурних та політичних тем, зокрема Гетьманщини, впливу Візантії на мистецтво Київської Русі, історії формування карпатської ідентичности, питання про енерґоносії та ін.

Спільно з гарвардським Центром міжнародної політики ім. Ветергеда надано однорічну стипендію Леонідові Полякову, колишньому заступникові міністра оборони України (лютий 2005-січень 2008), а нині консультантові Комітету з національної безпеки та оборони Верховної Ради. Він працює над темою „Роль моралі, державних установ і політики у зміцненні національної безпеки незалежної України".

Під час засідань Групи дослідження України проведені „круглі столи", на яких головуючими були заступник директора інституту д-р Любомир Гайда, Л. Поляков і аспірант з української літератури Олег Коцюба. Темою виступу Міє Накачі, постдокторанта Центру російських та евразійських досліджень ім. Дейвіса, була „Хрущов як інженер-соціолог: українське походження радянської демографічної політики після Другої світової війни".

Кристофер Мика з університету Ворвіка в Англії присвятив виступ темі „Львів, листопад 1918: війна та пам'five про неї", режисер Сергій Буковський та продюсер Вікторія Боднар, автори нового документального фільму „Живі", розповіли про фільмування цього кінодокументу, а також про стан україномовного та російськомовного кіно в Україні.

Виступили Павло Гриценко – директор Інституту української мови Національної Академії Наук України, Андрій Шевченко – тележурналіст, депутат Верховної Ради, перший заступник голови Комітету зі свободи преси, стипендіят Єйльського університету, Анатолій Гриценко – колишній міністер оборони України, депутат Верховної Ради від бльоку „Наша Україна-Народна самооборона", голова Комітету з питань національної оборони та безпеки. На доповідь А. Гриценка зібралася дуже велика авдиторія, чи не найбільша за всі роки проведення меморіяльних лекцій. Серед 80 слухачів були провідні професори та політики зі Школи врядування ім. Джона Кенеді, з Центру російських та евразійських досліджень ім. Дейвіса, з Центру міжнародних стосунків ім. Ветергеда, з Українського наукового інституту, а також студенти, аспіранти університету, представники української громади Бостону та його околиць.

Одним з найбільш пам'ятних був виступ проф. Франка Сисина, директора Центру українських історичних досліджень ім. Петра Яцика при Канадському інституті українських студій (КІУС) Альбертського університету – доповідь „Батьківщина та нація в „Історії русів". Історіографія на межі ранньо-модерної та сучасної української політичної культури". Після виступу проф. Ф. Сисина відбулася презентація двох видань КІУС, під час якої виступили Сергій Плохій, професор катедри української історії ім. Михайла Грушевського, директор інституту Майкл С. Флайєр – професор катедри української філології ім. Олександра Потебні.

У каплиці Сведенборґа відбулося перше прослуховування уривків з нової опери Вірка Балея „Червона земля (Голод)". Повністю прем'єра опери відбудеться навесні 2009 року.

На початку грудня 2008 року відомі українські кінематографісти режисер С. Буковський та продюсер В. Боднар показали свій документальний фільм „Живі" про людей, які пережили Голодомор.

Літня школа

Літня школа при УНІГУ оголошує прийом заяв на навчання у 39-ій щорічній програмі, яка розпочинається в понеділок, 22 червня, і закінчується у п'ятницю, 7 серпня.

Ця, унікальна програма в Північній Америці, складається з семи тижнів інтенсивних занять із різних українознавчих предметів, затверджених і акредитованих Гарвардським університетом. Спонзорами цієї програми, заснованої у 1971 році, є Літня школа Гарвардського університету та УНІГУ.

Стрижнем програми є інтенсивні курси української мови, які включатимуть початковий рівень української мови (викладач – Ала Пархоменко, Британська Рада, Україна); середній рівень української мови (викладач – Юрій І. Шевчук, викладач департаменту слов'янських мов, Колюмбійський університет) і Вищий рівень української мови (викладач – Володимир Діброва, пресептор департаменту слов'янських мов і літератур, Гарвардський університет).

Всі мовні курси Літньої школи розраховані на студентів з різним рівнем знання і спрямовані на розвиток їхніх комунікативних навичок у життєво важливих ситуаціях. Перед розподілом на групи студенти мусять скласти усний і письмовий іспити. Мовна програма базується на розгалужених мовних ресурсах Гарварду, серед яких є бібліотеки, фонолябораторія, авдіота відеоколекції, технічні засоби, що дозволяють приймати програми українського радіо та телебачення. Під час курсів відбувається й багато позаклясних заходів, мета яких – максимально занурити студентів в україномовну стихію.

Крім мовного підготування, Літня школа пропонує своїм студентам кілька академічних курсів з інших галузей українознавства. Андреа Ґраціозі, всесвітньо відомий знавець радянської історії та українського Голодомору (Неаполітанський університет ім. Федеріко II, Італія) читатиме курс „Історія Радянської України, 1914-1991)", Тамара Гундорова (Інститут літератури Академії Наук України) вестиме курс „Українська література та народна культура", Майкл Флайєр (директор УНІГУ, професор катедри української філології ім. Олександра Потебні, Гарвардський університет) вдруге читатиме курс „Україна як поле лінґвістичної битви".

Студенти Літньої школи можуть користуватися багатьма науковими та навчальними центрами Гарварду, зокрема величезною колекцією україніки, найбільшою за межами Східньої Европи, музеями та обладнаними за останнім словом техніки лінґафонними кабінетами. До програми цього року входитимуть вечірні лекції відомих гарвардських та інших вчених-українознавців, перегляд сучасних українських кінофільмів, музичні та літературні вечори.

Літня школа українських

(Закінчення на стор. 19)

9 березня виповнюється 195 років від дня народження Тараса Шевченка

„Посланіє" Т. Шевченка в контексті сучасної України

Іван Головінський

У березні, під час Шевченківських днів, українці в Україні і в світі звертаються думками до Поета-пророка, щоб знайти правильний життєвий шлях в сьогоднішніх складних обставинах. Вже понад півтора століття думки Т. Шевченка є для нас національною совістю і дороговказом.

14 грудня 1845 року Т. Шевченко написав поему-посланіє, котра є особливо актуальна сьогодні, на 18-му році після відновлення державної незалежности України. Вже сам заголовок посланія насвітлює Шевченкову дефініцію нації як трансцендентального поняття понад часом і простором. Т. Шевченко наголошує вічність нації, звертаючись до мертвих, живих і ненароджених ще земляків.

В „Посланії" Т. Шевченко наголошує ряд вагомих проблем, котрі були актуальними для України в XIX ст. і залишаються актуальними сьогодні. Він засуджує брак ідеалізму і поширену в суспільстві загальну апатію, картаючи земляків словами:

Оглухли, не чують.
Кайданами міняються,
Правдою торгують
І Господа зневажають.

Після розпаду СРСР молода Українська держава перебуває у пошуках такого суспільно-громадського устрою, який забезпечив би права одиниці, але водночас був би ґарантією добробуту і культурно-національного розвитку нашої нації. Але, на жаль, в кліматі інтелектуальної свободи є деякі прояви, неспівмірні з вартостями нашої духовности, а то й прямо шкідливі. Часто мотивацією до таких проявів є бажання сенсаційности, матеріяльної захланности.

Восени 2005 року преса повідомила, що в Україні почав виходити українською мовою відомий у США журнал „Плейбой". Такої сумнівної вартости події відбуваються тоді, коли вулицями Києва бродять бездомні та голодні діти, а доброчинні установи збирають фонди на „молочко і булочки" для старенький бабусь.

Щоб подолати нігілізм і апатію, Т. Шевченко наголошує на вагомості історичної пам'яті:

Ви спитайте
Тоді себе, що ми?
Чиї сини? яких батьків?
Ким, за що закуті

Одначе, щоб зрозуміти, хто ми є в сучасному, потрібно сягнути до коріння нашого минулого героїзму. Т. Шевченко радить нам:

Щоб розкрилися
Високі могили
Перед вашими очима,
Щоб ви розпитали
Мучеників, кого, коли,
За що розпинали?

Після десятиліть однопартійного комуністичного виховання й індоктринації частина населення України ще не може зрозуміти, що справжніми мучениками були жертви комунізму, а героями – воїни УПА.

Т. Шевченко писав своє „Посланіє" при кінці 1845 року. Як освічена людина, він був ознайомлений з німецькою філософією того часу. Тут слід згадати, що Геґель помер 1831 року, а в 1841 році Карл Маркс захистив докторат з філософії в університеті Єна. Діялектичний матеріялізм почали поширюватися серед студентів та інтеліґенції. У час, коли Т. Шевченко був студентом Академії мистецтв, К. Маркс і Фрідріх Енґельс працювали над „Комуністичним маніфестом". Т. Шевченко рішуче засуджував атеїстичну філософію, ворожу до української духовности. Тих, що некритично сприймали нові европейські погляди стосуються слова Шевченка:

Несли, несли і в Україну принесли
Великих слів велику силу
І більш нічого.

Пророчі слова Т. Шевченка були висловлені у XIX ст., але залишаються актуальними і нині, у XXI ст., коли поглянемо на сучасну політичну дійсність.

Слова остороги нашого національного генія мають пряме застосування й сьогодні, коли ідеї неомарксизму, релятивізму і Фройдівського сексуалізму починають проникати в мистецьку творчість деяких українців. Можна згадати хоча б книжку під назвою „Воззяк" авторства Юрія Іздрика або українськомовний переклад французької книги „Символіка людського тіла" Аннік де Сузнель.

Згаданий неомарксистський жанр має своє коріння у працях французьких філософів минулого століття, зокрема Жана-Поля Сартра (1905-1980), Мішеля Фуко (1926-1984) і Жака Деріди (1930-2006).

Беручи до уваги творчість згаданих філософів, слід нам застановитися над словами Тараса Шевченка в його „Посланії":

Якби ви вчились так, як треба
То й мудрість би була своя,
А то залізете на небо:
І ми – не ми, і я – не я-
І все те бачив, і все знаю,
Нема ні пекла, ані раю,
Немає й Бога, тільки я!

Т. Шевченка непокоїв брак злагоди і толерантности в суспільстві. Він закликав до співпраці і дружби

Розкуйтеся, братайтеся...
Схаменіться, будьте люди,
Бо лихо вам буде.

Т. Шевченко вірив, що заплакана мати Україна усміхнеться тоді, коли настане співпраця і дружба всіх політичних сил для добра України. Він писав у свієму „Посланії":

Обніміте ж, брати мої,
Найменшого брата,
Нехай мати усміхнеться
Заплакана мати.

Недоспівана пісня Амвросія Ждахи

Надзвичайно самобутньою і завжди безпомилково впізнаваною в українському мистецтві є творчість Амвросія Ждахи (1855-1927). Вирішальний вплив на формування його національної свідомости справила творчість Тараса Шевченка та розповіді про нього Віктора Ковальова, у якого А. Ждаха брав уроки малювання. В. Ковальов одночасно з Т. Шевченком навчався у Академії мистецтв та навіть мешкав з ним на одній квартирі в Петербурзі у 1844-1845 роках.

З 1896 по 1901 роки А. Ждаха створив понад 30 графічних ілюстрацій до Шевченкового „Кобзаря", які так і залишились ненадрукованими. Художник дуже багато працював у техніці графіки. Він оформив та проілюстрував етнографічний збірник „Українське весілля", багато творів Григорія Квітки-Основ'яненка, Пантелеймона Куліша, Миколи Костомарова, Івана Липи та ін.

Під час гастролей першої української трупи, яку очолювали Марко Кропивницький і Михайло Старицький, А. Ждаха виконав для театру серію ескізів українських народних костюмів. На жаль, творча спадщина цього талановитого художника була розпорошена по світах і дещо забута.

Серед найвідомішого спадку – ілюстрації до українських народних пісень, які мистець почав створювати за порадою композитора Миколи Лисенка. Ці самобутні акварелі побачили світ у вигляді листівок двома випусками: перший – 1911 рік (10 шт.), другий – 1912 рік (12 шт.) завдяки київському товариству „Час" (видрукувані у Ляйпцігу). 100-тисячний тираж розійшовся дуже швидко.

Великий успіх такого накладу пояснюється не тільки високою майстерністю виконання та глибиною національного самовираження, але й тим, що частина прибутку від продажу призначалась для будівництва пам'ятника великому Кобзареві. На звороті листівок вміщено заклик: „Жертвуйте на пам'ятник Т. Шевченкові у Києві!". У зв'язку з шаленою популярністю видання автор підготував до друку третій і четвертий випуски, але війна 1914 року не дозволила здійснити цей задум, більше того – оригінали були втрачені.

Один з дослідників творчости А. Ждахи, Михайло Забочень, писав: „Художнику, як нікому з його сучасників і послідовників, удалося помітити й передати типові риси української народної пісні: її образність, глибокий ліризм, простоту й дохідливість художньої мови, національну своєрідність".

У колекції черкаського музею „Кобзаря" Т. Шевченка є не всі листівки з серії „Українські народні пісні" А. Ждахи – пошукова робота триває. Але ми з приємністю публікуємо наявні у нашій музейній збірці листівки, аби справжній поцінувач українського мистецтва, доторкнувся до глибинної суті народної пісні та гідно оцінив одну з найпрекрасніших граней творчости А. Ждахи.

Ольга Шарапа,
директор музею
„Кобзаря", Черкаси

Комплект 12 листівок „Недоспівана пісня" Амвросія Ждахи випустило черкаське видавництво „Брама-Україна". З приводу придбання можна звернутися до музею „Кобзаря" на адресу: вул. Байди-Вишневецького, 37, Черкаси, 18000 Ukraine. Тел.: (380-472) 354-105.

Амвросій Ждаха. „Козак".

Амвросій Ждаха. „Чорнобривець".

Амвросій Ждаха. „Ой, на горі вогонь горить...".

„І мене в сім'ї великій, в сім'ї вольній, новій, не забудьте пом'янути..."

Останнє прощання з Тарасом Шевченком

Микола Лєсков

... Лежить у труні Поет. Тараса Григоровича Шевченка не стало. Сьогодні Його труну поклали в сиру землю на Смоленському цвинтарі. Проводжали Його прощальним словом та братськими сльозами.

Не буду казати, яка це велика втрата для Малоросійської літератури на початку її виникнення, в день народження „Основи", котрій покійний Поет співчував всією душею.

Значення Т. Шевченка відоме кожному, хто любить рідне слов'янське слово і був доступний до чогось вишуканого, високого – але не можу відмовити собі в задоволенні поділитися з читачами „Русской речи" тими враженнями, котрі залишила у мене остання розлука з Ним коло Його могили.

Я думаю, що з петербурзьких газет відомо, що в кінці січня цього року він вже не виходив з помешкання в будинку Академії Мистецтва, це помешкання було дане йому після повернення в Петербург і складалося з одної дуже вузької кімнати з одиноким вікном, перед яким Шевченко-мистець працював за мольбертом.

Крім стола з книжками, мольберта і маленької канапи, оббитої строкатою цератою, двох стільців та убогою ширмою, яка відгороджувала вхідні двері від майстерні мистця, в цій кімнаті не було вибагливих прикрас. За ширмою вузькі двері вели на сходи до антресолі – що складались з такої ж кімнати, як унизу. Тут була спальня і літературний кабінет Шевченка-поета.

Меблі в цій кімнаті були ще убогіші. Направо в кутку стояв невеликий стіл, на якому писав Т. Шевченко, ліжко з бідною постіллю, в ногах ліжка – столик зі збанком на воду, миска та чайний посуд.

Майже рік я не був в Петербурзі – повернувшися, відразу пішов вклонитися Поетові. Коло дверей мене зустрів солдат, котрий Йому прислуговував: „Вдома Тарас Григорович?" – спитав його. „Він сьогодні ранком пішов з хати", – відповів слуга.

Я підійшов до дверей – хотів покласти між двері карточку, як я робив завжди... і, на моє здивування, від мого легкого дотику двері відчинилися. В кімнаті не було нікого, нагору я не хотів іти, щоб не турбувати Поета. „Хто там?" – пролунало згори, і я пізнав голос Т. Шевченка. Я назвав своє прізвище – „Заходь, голубчику, сюди" – відповів Т. Шевченко.

Зайшовши, я побачив Поета, він був одягнений у бронзового кольору малоросійську свитку на червоній підшивці та сидів боком до вікна. Біля нього стояла пляшка з ліками та склянка з чаєм . „Вибачте ласкаво, що так приймаю, не можу зійти вниз, підлога там погана, сідайте...". Я сів коло стола – не промовивши слова.

На мій погляд, Т. Шевченко виглядав дивно, ми мовчали... він перервав мовчанку: „Ось пропадаю, бачите, яка ледащиця з мене зробилась". Я став уважно придивлятися і побачив, що справді у його вигляді було щось жахливо хворобливе, але не було особливих смертельних познак на обличчі. Він скаржився на біль у грудях, на тяжку задишку, ... „Пропаду" – сказав і кинув на стіл ложку, з якої тількищо випив ліки. Я заспокоював його звичайними в таких моментах словами, але і сам я був переконаний, що могутня натура Поета, котрий перетерпів масу тяжких потрясінь, не може бути скорена хворобою, якої я не розумів.

„Ну, годі про мене, – промовив Поет, – скажіть, що доброго в Україні?". Я передав декілька поклонів від його знайомих. Він розпитував про знайомих і дуже співчував хворому мистцеві Гудовському, у котрого гостював у Києві. Згадуючи про своїх українських знайомих, Поет оживав, хворобливе подразнення поволі минало і переходило в почуття теплої – живої любови, якими дихали його твори, або в яскраве обурення – яке він старався стримувати.

На столі, біля якого він сидів, лежали „малоросійські букварі" ним написані. Під рукою у нього була „Малоросійська граматика", яку Він декілька разів відкривав – кидав на стіл – і знов карткував.

„Знаєте Ви цю книжку? – Він показав на граматику. – А якщо знаєте, то скажіть мені для кого вона написана?".

„Як для кого?" – відповів я запитанням.

„А так, для кого? – бо я не знаю, для кого, тільки не для тих, кого треба навчити розуму!".

Я старався не відповідати і почав говорити про недільні школи, але Поет мене не слухав – мабуть, думав про граматику. „От якби мені до весни дотягнути, – сказав, після довгої мовчанки, – та на Україну, там би ще трохи пожив!".

Мені стало важко, відчув, що в очах у мене сльози. Він розпитував мене про Варшавську залізницю і київське шосе.

„Так, – сказав він – хоч би скоріше почали ходити поштові екіпажі, бо не доїдеш живим на цих проклятих перекладних. А їхати мушу – умру я тут, коли залишуся!".

Я почав прощатися. „Спасибі, що не забуваєте, – сказав Поет та простягнув свій букварик – „Подивіться і скажіть, що ви про нього думаєте?" ... І ми розійшлися назавжди у цьому житті. Більш я не бачив Т. Шевченка, і вістка про його смерть, 26 лютого, вразила мене, як грім!

Вранці, 27 лютого, з моїм знайомим А. Н. Нечипоренком ми пішли до Академії. Двері до помешкання Т. Шевченка були замкнені, і ми попрямували до Академічної церкви. Там в притворі стояло біле віко на труну. Перед амвоном на чорному катафалку стояла труна, оббита білим полотном. В головах стояв маленький чоловік – повільно і дуже тихо читав молитви.

Я пригадав, як рік тому Поет старався про видання псальмів, перекладених ним на малоросійську мову. Червоні завіси на вікнах були спущені та кидали рожеве світло на спокійне обличчя померлого, що було відбиткою шляхетних дум, які супроводили Його життя.

Три художники з паперами і олівцями стояли по лівій стороні труни і малювали. Дві жінки типу петербурських кухарок розмовляли про те, що і у „хахлів" також бувають розумні люди, що покійник дослужився майорського чину, а брати його стали „поміщиками". Тоді я згадав п. Флірковського – правного власника родини Поета.

Зайшов якийсь кавалерист в мундирі, з брязкотом шаблі і шпорів, зробив декілька кроків і вийшов навшпиньки з церкви. І знов запанувала тиша... тільки слабий голос маленького чоловічка розходився по церкві – він читав біблійні псальми.

28 лютого після заупокійної Служби Божої по рабу Божому Тарасові близькі покійного вшанували Його надгробним словом. Всіх промов було дев'ять, сім в церкві, дві на цвинтарі. Загальний зміст цих промов можна собі уявити, тому, що не можна було їх записати, а передавати скороченими – це тільки псувати. Особливо яскраво відізвалися в душах слухачів слова нашого професора Костомарова і Курочкіна, якому сльози заважали промовити коротке щире слово.

Могилу викопали за церковною дзвіницею в бік узбережжя – де простягалася засніжена рівнина, що трохи нагадувала ті степи, про які Він співав і котрі Він „міряв малими ногами". В могилі лежала скриня, вистелена оловом, але так погано зроблена, що вода зібралася на дні ще перед тим, як труну принесли на цвинтар.

І на третій день обличчя Поета залишилося незмінним. Лавровий вінок лежав на його шляхетному чолі. Багато присутніх несли китиці квітів, щоб покласти на свіжу могилу Пророка.

Жінок було мало, але сльози дами Білозерської і старенької Костомарової рясно скропили могилу. Присутні шкодували, що не буде нікого з родини Толстих, яку любили Поета і не забували в найважчі хвилини його багатостраждального життя..

Труну поставили в скриню і щільно закрили... рясно почав падати сніг.

Якийсь панок продавав літографічні портрети мертвого Т. Шевченка... Жінки співали за упокій душі... Не стало ще одної людини, що ціле життя мріяла про волю свого Народу і померла напередодні звільнення 23 млн. людей з кріпацтва, між котрими були рідні серцю Поета.

Поетична діяльність Т. Шевченка залишиться в числі найкращих сторінок „малоросійської" словесности, так і день його похорону назавжди залишиться в історії українського письменства. Найбільша мрія Поета збулася і грімко проголосила своє існування. Його слово дістало право громадянства, вперше виголошене над труною Т. Шевченка.

З дев'яти промов шість були виголошені „малоросійською" мовою, дві російською і одна польською, якби доказ загального горя слов'ян, котрі прийшли віддати честь Поетові-Мученикові.

У „Малоросійського" народу, слава Богу, є тепер своя література, є свої оратори, свої історики, але не має такого лірика, яким був покійний Тарас Шевченко. В одній з промов названий батьком рідного слова. Оратори... вишколюються, а поети... народжуються!

З російської переклали
Валентина Євич і
Наталія Даниленко
(За зібранням творів М. Лєскова, виданих у Москві в 1958 році)

Про автора: Микола Лєсков (1831-1895) – російський письменник, журналіст. У 1849-1857 роках М. Лєсков жив у Києві на вулиці Маложитомирській, 20 (на будинку встановлено меморіяльну дошку на честь письменника), був вільним слухачем Київського університету. Пізніше відвідував місто, відобразив київське життя в повістях „Дитячі роки", „Закарбований ангел", оповіданні „Фігура", нарисах „Печерські антики" та ін. 1940 року у Києві на честь М. Лєскова названо вулицю.

Пам'ять про Тараса Шевченка на Бережанській землі

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – Книжка бережанського поета і письменника Василя Савчука „Тарас Шевченко і Бережанська земля", яка появилася наприкінці 2008 року, одразу привернула увагу краєзнавців.

Автор поставив за мету з дотриманням хронології показати духовну присутність Кобзаря з кінця XIX ст. до наших днів на бережанській землі. У семи розділах книги її редактор-упорядник та автор В. Савчук змальовує шлях осягання величі національного генія мешканцями краю, зафіксоване у багатьох джерелах. У томі вміщено спогади про вшанування Т. Шевченка в Бережанській гімназії, у просвітянських колах. Увагу читачів приверне промова талановитого поета, художника, просвітителя Богдана Лепкого у Відні в 1917 році у честь Кобзаря, матеріяли про спорудження першого пам'ятника Т. Шевченкові в Жукові, пам'ятників в інших населених пунктах. Окремі статті присвячені відкриттю пам'ятника Т. Шевченкові у Бережанах 30 серпня 1992 року. Нариси доповнюють світлини.

Колись чи не кожна галицька родина мала образ Т. Шевченка – намальований або вишитий, „Заповіт", чи „захалявний" збірничок його невмирущої поезії. Нині вони стали раритетними родинними реліквіями, що передаються з покоління в покоління.

У частині „Артисти пензля" подано інформацію про художників, котрі творили полотна з портретами генія. Останній розділ „Світлі спомини" подає спогади краян про вшанування Т. Шевченка в різні роки культурно-освітніми, громадсько-політичними організаціями, зокрема осередком товариства „Просвіта".

Тетяна Будар

Віктор Балога...

(Продовження зі стор. 5)

підтримки „кризового менеджера" Президента В. Ющенка. Парадоксально, але Президент, який не сприймається Москвою, а в очах жителів Східньої України є „націоналістом", має главу канцелярії, який підтримує сепаратистський русинський рух. Тим не менше, русини не сприймають В. Балогу як їх щирого прихильника.

Дуже вірогідним є те, що після поразки В. Ющенка на президентських виборах 2010 року повернення на Закарпаття та пошук підтримки серед представників русинського руху може стати одним з варіянтів подальших дій В. Балоги.

Після того, як В. Ющенко позбудеться президентської посади, В. Балозі буде важко знайти для себе місце в українській політиці; наступні парляментські вибори мають відбутися в 2012 році, проте навряд чи якаНебудь політична сила погодиться включити його до свого списку.

Раніше цього року Світовий конґрес русинів, розміщений у Словаччині, засудив діяльність Дмитрія Сидора та його організації, Сойму (парляменту) підкарпатських русинів. Д. Сидор є священиком Української Православної Церкви (УПЦ) Московського патріярхату. УПЦ є найбільшою релігійною організацією у сучасному Закарпатті, яке традиційно було оплотом Греко-Католицької Церкви – так само, як і три области Галичини.

Служба безпеки України (СБУ) провела розслідування діяльности аґресивного проросійського крила русинського руху на Закарпатті. Проющенківська „Україна молода" (10 листопада 2008 року) опублікувала свідчення того, що Д. Сидор фінансується „Русскім міром", чия діяльність оплачується російським урядом в Москві. „Політтехнолог" В'ячеслав Ніконов очолював фонд „Політіка" в Москві, з яким Д. Сидор співпрацював, починаючи з 2005 року.

У 2007 році Володимир Путін призначив В. Ніконова головою новоствореної організації „Русскій мір", яку „Українська правда" описує як „структурний підрозділ Служби зовнішньої розвідки Російської Федерації".

Закарпатські русини, зокрема їх екстремістське проросійське крило, демонструють сильне почуття ненависти до галицьких українців. Це сильно вкорінене ставлення засновано на переконанні, що галичани є зверхніми, пихатими, що було успадковано ними з часів польського правління, і що вони ненавидять усе російське.

Мукачівський урбаністичний етнічний мікс породив дещо грубу ментальність „homo Sovieticus", чиї представники розмовляють українсько-російською говіркою (суржиком) і практично не виявляють толерантности до місцевої української культури, поширеної в довколишніх селах Закарпаття. На тих, хто приїжджав до Мукачева з довколишніх сіл, у тому числі й на В. Балогу, представники міської культури „homo Sovieticus" дивилися зверхньо.

В. Балога привіз із собою комплекс неповноцінности і до Києва, де він залишається чужинцем. Попри те, що В. Балогу часто порівнюють з його попередником Віктором Медведчуком, главою президентської адміністрації протягом останніх двох років президентства Леоніда Кучми, вони насправді є дуже різними людьми. В. Медведчук є представником київської еліти, головою Спілки адвокатів України, колишнім успішним партійним функціонером і автором. Будучи географічним та культурним чужинцем, В. Балога ніколи не стане представником київської еліти.

Заради компенсації цього інтелектуального комплексу неповноцінности та почуття незахищености В. Балога використовує аґресивну лексику проти своїх опонентів. Він поводить себе грубо навіть з власними союзниками, що можна побачити з висловів, які він використовував для звинувачень проти Ю. Тимошенко, яку він порівнював з нацистськими провідниками та арґентинкою Євою Перон.

Вивищення В. Балоги в непрозорому підприємницькому середовищі Закарпаття 1990-их років багато в чому визначило його особистість. У першій половині 1990-их років місто пережило період насильства. У „мафіозному місті Мукачеві", як зазначив один з закарпатських експертів, організована злочинність воювала за територію та незаконну контрабанду, а багато ділків та політиків ставали жертвами замовних убивств.

Генадій Москаль, який очолює осередок „Народної самооборони" в Закарпатті, публічно висловив свої побоювання з приводу того, що В. Балога може перетворити Закарпаття в нову „Сицилію".

„Нові українці", що з'являлися в реґіонах з високим ступенем криміналітету, таких, як Закарпаття, створили особливий тип особистости. Вони егоцентричні, цинічні та лицемірні. Іронія полягає в тому, що В. Балога переконував Президента у своїй відданості йому, в той час, як насправді В. Балога може бути відданий лише самому собі.

Будучи типовим продуктом цинічних 1990-их років, В. Балога не має жодних ідеологічних переконань чи політичних поглядів і тому легко змінив свою партійну приналежність з Соціял-демократичної партії України (об'єднаної) (СДПУ(о)) на „Нашу Україну".

В. Балога ніколи не мав сталих політичних поглядів. Метою його приєднання до СДПУ(о) було усунення його конкурента С. Ратушняка, який у 1990-их роках провів короткий час у в'язниці. Зрештою, В. Балога був усунутий сам, оскільки був непопулярним губернатором, тому протримався на цій посаді лише рік. В. Балога залишався членом та союзником СДПУ(о) до парляментських виборів 2002 року.

У радянську епоху В.Балога вчився у Львівському торговельно-економічному інституті, навчальному закладі, в який можна вступити, заплативши значний хабар. Ця „освіта" стала йому в пригоді, коли протягом 1990-их років він був задіяний у нелеґальній транскордонній торгівлі, завдяки якій накопичив свій персональний капітал. Протягом останніх років існування СРСР В. Балога очолював різноманітні підприємницькі структури на рідному Закарпатті.

(Продовження в наступному числі)

Вісті Фундації імені Івана Багряного
Березень 2009 року, ч. 103

Газета „Українські вісті“ та її працівники

Газета „Українські вісті“, яка виходила друком впродовж 55 років, почала появлятися 19 листопада 1945 року на циклостилі в українському таборі переміщених осіб („ДП“) в Райнгард-казармах в Новому Ульмі, Німеччина. Газета мала вісім сторінок малого формату. Директором видавництва й адміністратором часопису був полковник Кирило Дацько, а в редакційній колеґії були Юрій Горліс-Горський, Олекса Гай-Головко, Олександер Зозуля та Павло Маляр. Кожний з них мав по черзі редаґувати одне число газети. Але після четвертого числа дальші числа редаґував в більшості П. Маляр.

На циклостилі видано 19 чисел газети, а вже в 1946 році газета почала виходити друкарським способом у звичному форматі. В газеті ч. 36 за 19 вересня 1946 року було подано, що її видає Спілка українських письменників та журналістів, редаґує колеґія, а начальним редактором є Іван Багряний.

Головними чи відповідальними редакторами впродовж 55 років були П. Маляр (1945), І. Багряний (1946-1947, 1954, 1957-1962), Юрій Дивнич-Лавріненко (1948), Михайло Воскобійник (1949), Андрій Ромашко (1950-1953), Віталій Бендер (1955-1956), Андрій Глинін (1963-1974) та Федір Гаєнко (1975-1978). В серпні 1978 року „Українські вісті“ перенесено до Дітройту, США, де газету редаґували Михайло Смик (1978-1994) та Сергій Козак (1994-2000).

В різні роки в редакції працювали як мовні редактори чи редактори окремих відділів П. Маляр, О. Зозуля, Анатолій Юриняк, Анатолій Гак (Мартин Задека), Іван Кошелівець, Дмитро Нитченко, Ігор Костецький, Петро Одарченко, А. Глинін, Леонід Лиман, Леонід Полтава, Василь Гришко, Олексій Собчинський, Василь Міняйло, Юрій Семенко та ін.

Газета існувала всі ці роки виключно на пожертви читачів, а читачами здебільшого були українці з східних та центральних земель України, які пережили розкуркулення, арешти, заслання, Голодомор 1932-1933 років та інші „блага“ комуністичної системи. В роки після Другої світової війни для всіх підрадянських українців настав репатріяційний терор примусового повернення „на родину“. Це тоді І. Багряний виступив в їх обороні з брошуркою „Чого я не хочу повертатися до СССР“, яку було за допомогою вояків-українців в американській армії вислано до сенаторів США та урядів аліянтів.

Тоді засновано українцями східних областей України Українську Революційно-Демократичну Партію (УРДП). „Українські вісті“ формально стали її друкованим органом.

„Українські вісті“ в ті роки в Німеччині виходили 15-тисячним тиражем і були тижневиком політики, економіки і громадського життя. При „Українських вістях“ виходив в 1953-1956 роках російською мовою двотижневик, орган міжнаціонального революційно-демократичного руху народів Радянського Союзу, який редаґував Григорій Алексинський, що жив у Франції. Це він переклав „Сад Гетсиманський“ І. Багряного французькою мовою. Також при „Українських вістях“ виходив в 1955-1959 роках спеціяльний бюлетень-газета „Ми ще повернемося“, орган комісії Центрального комітету УРДП, який був створений як відповідь на берлінський „Комітет за возвращеніє на родіну“, що його очолював генерал Михайлов. Редаґував цей бюлетень М. Воскобійник. Його розсилали разом з газетою. „Українські вісті“ поміщали сторінку Леґіону Симона Петлюри (1965-1970), сторінку ОДУМ (1962-1979), Пластунський куток (1965-1970). Видавництво „Українських вістей“ не періодично випускало ідеологічно-програмовий орган УРДП – журнал „Наші позиції“, видало понад сотню різних книжок, брошур та памфлетів. Авторами творів були І. Багряний, Ісаак Мазепа, Володимир Винниченко, В. Гришко, А. Гак, Василь Іванис, генерал Петро Григоренко та багато інших.

„Українські вісті“ з самих початків існування Українського Державного Центру в екзилі та Української Національної Ради активно включилися в працю та пропаґування демократичних поглядів та ідеалів Української Народної Республіки.

В 1991 році „Українські вісті“ стали частиною Фундації ім. Івана Багряного. Але з року в рік зменшувалося число передплатників, бо багато колишніх читачів та жертводавців відійшли в інший світ, а кошти видання газети збільшувалися.

Останні роки газета трималася при житті завдяки Фундації. Недобір покривався з каси Фундації. В 1993 році він становив 39 тис. дол. і з кожним роком збільшувався, а в 1999 році становив вже 46,940 дол. Тому з кінцем травня 2000 року „Українські вісті“ припинили своє існування, а всім читачам рекомендували стати передплатниками газети „Свобода“, яка друкує сторінки Фундації.

Щиро дякуємо!

Від часу появи останнього числа Фундації прислали пожертви Фундації такі особи: 1,100 дол. – **Іван Деркач** (з них 1,000 дол. на спорудження пам’ятника померлим від голоду в 1933 році й закопаним вздовж залізниці в Миргороді на Полтавщині); 500 дол. – **Леонід Мостович** для журналу „Березіль“ в Харкові; 150 дол. – **Степан Панчишин,** в пам’ять дружини Зені, для хворих дітей України; по 100 дол. – **Валентина Чудовська, Микола Латишко, Людмила Доброноженко** – в пам’ять її приятельки Єфросинії Бережної в 40-ий день відходу її у вічність, **Віктор Паденко** – замість квітів на могилу Григорія Неліпи, який упокоївся на 80-му році життя, **Володимир Корженівський** – замість квітів на могилу Василя Гришка, **Тамара Неліпа** – в пам’ять її чоловіка, який помер 6 грудня 2008 року, та **Іван Данильченко;** 50 дол. – **Михайло Коргун;** по 25 дол. – **Іван Білик, Любомира Мичковська, Григорій Білоус** та **Марія Кравець,** 10 дол. – **Михайло Семенець.**

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й просить надалі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати в поширенні української свідомости, закликати до спільної праці уряду та людяности для добра українського народу, щоб в Україні лунала українська мова в школах, армії, церквах, родинах, в усіх містах України.

В Фундації можна придбати видані чи фінансовані книги Фундацією І. Багряного, В. Гришка, Олександра Шугая, Семена Підгайного, Віталія Бендера, Тараса Гунчака та багатьох інших.

Допомога Фундації ім. І. Багряного Україні в 2008 році

Минали рок, й старше покоління членів Української демократично-республіканської партії (УРДП-УДРП) та її братніх організацій відійшло в потойбічний світ. В кінці травня 2000 року було вирішено, що дальше існування партії за межами України, коли Україна стала незалежною державою, непотрібне. Було вирішено, що буде набагато корисніше українській справі, як Фундація буде допомагати своїми фінансами в розбудові демократичної української держави.

На додаток до зібраних грошей при заснуванні Фундації, члени й прихильники Фундації щорічно присилають на різні потреби в Україні пожертви. Фундація давала гроші на видання книг про Голодомор, переслідування, заслання, розстріли, розкуркулювання, русифікацію, на ремонт резиденції гетьмана Богдана Хмельницького, відбудову Батурина, Києво-Могилянській академії, школам, музеям, сиротинцям, на стипендії студентам та на поміч колишнім дисидентам.

В 2008 році члени, прихильники та жертводавці прислали Фундації 38,500 дол., а з каси видано на потреби в Україні та діяспорі 83,722 дол. Оскільки минулого року була 75-та річниця штучно влаштованого Москвою голоду, від якого вмерло 10 млн. українських селян, з каси Фундації видано найбільшу суму – 19,667 дол. на видання чотирьох книг та на встановлення пам’ятника жертвам Голодомору в Миргороді. Менші суми пішли на видання книг Семена Підгайного, Олександра Шугая, Івана Дзюби та Олега Романчука – автора книги-підручника для студентів журналістики.

Фундація щорічно дає, як член Ліги українських меценатів, по 5,000 дол. на конкурси знання української мови. Для сиріт з фізичними вадами в Дніпропетровську вислано 3,450 дол. По 2,000 дол. дано Капелі бандуристів ім. Тараса Шевченка на запис відеофільму про капелю та про Григорія Китастого, для створення фільму про Голодомор 1933 року Юрієві Луговому в Канаді, на розбудову молодіжного центру в Миргороді та Олександрові Кравцеві на видання плякатів з літератури для шкіл України.

Менші суми дано на створення фільму „Тарас Бульба“ для телебачення України, „Смолоскипові“ – для стипендій, для Української Православної Церкви Київського патріярхату, Андрієві Китастому – на відновлення згорілих архівів Г. Китастого в Каліфорнії, Фундації „U.S.-Ukraine“ для допомоги потерпілим в Україні від повені, Українській Вільній Академії Наук та ін. В минулому році вислано допомогу газеті „Літературна Україна“ та кільком журналам. Через фірму „Міст“ та „Калину“ вислано в Україну багато книг, виданих в діяспорі.

Навчальний посібник О. Романчука

Міністерство освіти і науки та Львівський Національний університет ім. Івана Франка видали у минулому році коштом Фундації ім. Івана Багряного навчальний посібник – книгу Олега Романчука, представника Фундації в Львові.

Цей підручник використовує методи системної аналізи в засобах масової інформації – ориґінальний підхід у журналістичній справі. Посібник засвідчує плідність методики системного аналізу в царині журналістики та публіцистики. Автор не обмежується лише теоретичними твердженнями, а конкретними фактами доводить, що вагомим чинником демократизації суспільства є свобода засобів масової інформації в усіх видах, виявах і жанрах, підкреслюючи велике значення громадянської позиції журналістів. Для посібника характерний зв’язок теорії з практикою.

Матеріял навчального посібника становить інтерес для студентів інститутів та факультетів і відділень журналістики університетів, журналістів-практиків, а також студентів інших спеціяльностей – філологів, філософів, істориків та політологів.

Дописи і листи до сторінки Фундації ім. Івана Багряного просимо посилати на адресу:

**Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights,
IL 60005 USA**

Сторінку редагує Олексій Коновал

Шановна українка на Святі Героїнь

Оксана Лемеха-Луцька з квітами від учасників Свята Героїнь.

НЮ-ЙОРК. – 8 лютого в будинку Визвольного Фонту при Другій авеню, відбулося Свято Героїнь, яке підготували і провели членки Відділу ім. Уляни Целевич-Стецюк Об'єднання жінок Оборони чотирьох свобод України (ОЖ ОЧСУ) та Союзу Українок нюйоркської Округи. Прибуло багато членок обох організацій та гостей, присутні привітали на святі пароха церкви св. Юра в Ню-Йорку о. Бернарда Панчука.

Свято відкрила вступним словом, привітала присутніх та попросила вшанувати поляглих за волю рідного краю українських героїнь голова Відділу ім. Уляни Целевич-Стецюк ОЖ ОЧСУ в Ню-Йорку, кореспонденційний референт Головної Управи ОЖ ОЧСУ Любов Часто.

Після хвилини мовчання, Надія Савчук – членка 83 відділу СУА і голова Нюйоркської округи СУА – запросила на сцену членку 1-го відділу СУА і голову Відділу СУА в Заліщиках, на Тернопільщині, Стефанію Лопух, яка задала тон святкуванню піснею „Дівчата-повстанки".

З доповіддю виступила членка 64-го відділу СУА, писар Головної Управи Лідія Баб'юк-Слиж. Свій виступ вона присвятила Оксані Луцькій, яка була присутня на цій урочистій імпрезі.

Герої є і серед живих, і вони серед нас, – наголосила Л. Баб'юк-Слиж, взявши за основу книжку Оксани Лемехи-Луцької „Спогади", яка вийшла друком у видавництві „Лілея" в Тернополі 2005 року. „Життєва доля Оксани Лемехи-Луцької збігається з основними катаклізмами у XX ст. в Західній Україні (звідки вона походить) та на еміґрації...", сказано в анотації до книжки. І так воно є.

У вступному слові до книжки Юрій Гаєцький свідчить: „Авторка цієї збірки спогадів, Оксана Лемеха-Луцька, – активна членка Організації Українських Націоналістів в Україні (ОУН), політичний в'язень польських (двічі), большевицької та німецької в'язниць. Її брат – Всеволод Лемеха, Провідник юнацтва ОУН, загинув у боротьбі з большевиками, молодша сестра – Віра Лемеха, 10 років провела у московсько-большевицьких в'язницях і таборах ҐУЛаґу, про які писала в своїх спогадах „Пильнуй, Україно, пильнуй!".

Тож 95-річна О. Лемеха-Луцька стала на Святі Героїнь живим символом боротьби українського жіноцтва проти поневолювачів рідного краю. Доповідачка спинилася в основному на першому періоді життя О. Лемехи-Луцької в Україні, починаючи з 1930-их років. Це були бурхливі роки молодости, коли юнаки та дівчата в Західній Україні, в тому числі і на Станіславівщині, ставали членами ОУН, Пласту, включалися в активну працю таких громадських товариств, як „Просвіта", Союз Українок, „Рідна Школа", „Молода Громада", „Студентська секція", спортові товариства, драматичні гуртки та співочі – „Боян" і „Думка". „Кожної неділі й на свята вирушали хлопці і дівчата до сільських читалень „Просвіти" з рефератами, до гуртків сільського жіноцтва Союзу Українок чи з кооперативними доповідями".

На цьому шляху довелося немало пережити О. Луцькій: побувала у польській, совєтській та німецькій в'язницях, бачила знущання над людьми, приреченими на смерть, самій смерть не раз дивилася у вічі. Вона згадує своїх приятелів і знайомих, розповідає про те, що бачила в різних тюрмах, засвідчуючи злочини окупантів; згадує наших українських патріотів-націоналістів, які пройшли важку дорогу в своїй молодості, щоб Україна в майбутньому здобула омріяну незалежність.

Тож спасибі долі, що зберегла нам свідка цих буремних років, що герої ще живі серед нас. На такій ноті закінчила свою доповідь Л. Баб'юк-Слиж, за що слухачі були їй щиро вдячні.

Після того виступила сама героїня – О. Лемеха-Луцька. Вона щиро дякувала за таке пошанування, а тоді розповіла ще дещо з своєї біографії, зокрема про брата Всеволода – лікаря, який загинув, та сестру Віру, яка була арештована й відбула 10 років у совєтських таборах. Це були вразливі, хвилюючі епізоди, які, здається , неможливо пережити.

Членка 64-го відділу СУА Марія Стефак прочитала уривок з книжки О. Лемехи-Луцької, дописуючи слухачам картину пережитого в минулому. А С. Лопух присвятила українським героїням пісню „Присудили мені".

Окремим штрихом на святі був виступ бандуристки Лаврентії Туркевич, членки 64-го Відділу СУА і культосвітньої референтки нюйоркської Округи СУА. Вона розповіла про культурну діяльність В. Лемехи в післяв'язничний період у Львові, про створений нею ансамбль „Відгомін", який зібрав і виконував тюремні пісні, щоб український народ не забував про пережите в роки совєтської окупації. Л. Туркевич навіть організувала з членок різних відділів СУА ансамбль в складі: Ірина Рудик – з 3-го Відділу, Рома Шуган та Люба Витвицька – з 83-го Відділу, Марія Польна – з 127-го Відділу, Л. Баб'юк-Слиж та Л. Туркевич – з 64-го Відділу СУА, які виконали кілька пісень з репертуару ансамблю „Відгомін".

Л. Туркевич також розказала про своїх близьких, які належали до роду Шухевичів і були репресовані.

Технічну допомогу в проведенні свята надав композитор Володимир Ткаченко, якому належиться особливе признання.

Після закриття святкової програми присутні ще довго не розходились, пригадуючи пережите в минулих часах. Почуте тут збудило спомини, і хотілося ними поділитися, тому заля ще довго вирувала людським гомоном. Всі, хто побував на цій урочистій імпрезі, понесли в серцях глибоку вдячність Героям за те, що нині наша рідна земля вільна.

Любов Дмитришин-Часто

О. Лемеха-Луцька – серед учасників свята.

У Чикаґо звинуватили Москву

ЧИКАҐО. – На припинене 1 січня постачання газу в Україну – зухвалий імперський трюк Москви – відгукнулася 22 лютого Українська громадська організація „Помаранчева хвиля", яка організувала віче в Українському культурному осередку в Чикаґо. На віче з'явилося близько 50 осіб, які хотіли висловити свій погляд та думки з приводу газового конфлікту.

Зібрання відкрив керівник Дискусійного клюбу при УГО „Помаранчева хвиля" Іван Дем'янець. Більше 12 років він працював на видобуванні нафти в Сибіру. І. Дем'янець розповів про методи видобування цієї сировини, використання обладнання. Щоб впровадити присутніх до обговорення „газової кризи", член Ради УГО „Помаранчева хвиля" Олег Музика з'ясував деякі політично-економічні аспекти цього вчинку Росії. Він підкреслив, що Росія має великі запаси природних ресурсів – газу та нафти, експортує ці ресурси, але використовує їх не тільки для досягнення економічних вислідів, але й для політичних цілей, зокрема стосовно тих країн, які залежать від постачання цих ресурсів.

Обговорення „газової кризи" тривало більше двох годин, часто у піднесеному тоні. На вічу були присутні представники нової хвилі еміґрантів, повоєнної еміґрації, а також молоді люди, що буває рідкістю на подібних зустрічах. Вони не тільки слухали дискусії, але й самі брали слово.

Неґативно оцінювавався той факт, що енерґетичними ресурсами в Україні заволоділи олігархи та клани, зацікавлені передовсім у збагаченні власних гаманців, не зважаючи на інтереси країни. Робилися закиди власникам підприємств, які не інвестують у модернізацію підприємств з метою економного використання енергії.

В порівнянні з іншими країнами, українська індустрія споживає майже у два рази більше енергії на одиницю продукції. Критиці був підданий брак координованого підходу до енерґетичних стосунків з Росією з боку Президента України Віктора Ющенка та уряду на чолі з Прем'єр-міністром Юлією Тимошенко. Дискусія засвідчила турботу присутніх стосовно енерґетики в Україні, при чому об'єктивно, бо вказувалося також на недоліки української сторони, хоча основну вину було покладено на Росію, яка використовує енерґетичний фактор стосовно України, щоб робити на неї політичний тиск. Вона це робить цілеспрямовано, бо ще й досі не примирилася з існуванням державної незалежности України.

Росія хотіла б заволодіти газотранспортною мережею в Україні. Вона хоче мати вплив на виборчий процес в Україні, гальмувати процес євроінтеґрації, зв'язків з НАТО. При цьому вона спирається на „п'яту колону", яка продовжує проросійську політику в Україні.

На закінчення слово взяла голова УГО „Помаранчева хвиля" д-р Галя Бориславська і разом з ведучими подякувала присутнім за участь.

Лука Костелина

СТИПЕНДІЇ ФУНДАЦІЇ УЛТПА
ім. Володимира та Ольги Прокопів

Фундація Українського Лікарського Товариства Північної Америки (Фундація УЛТПА) проголошує приділ стипендій студентам медицини в Америці та Канаді на академічний рік 2009-2010.

Загальні вимоги

- Українське походження
- Громадянство США або Канади
- Студент медицини, або прийняті до визнаних медичних шкіл в США або Канаді
- Член УЛТПА або склавші заяву членства

Критерії вибору

- Свідчення громадської діяльності
- Позашкільна активність, дослідження, досвід роботи
- Академічна відмінність
- Фінансова потреба

Процес внесення заяв

Заяви можна зняти з веб-сайту УЛТПА ***www.umana.org*** або телефонічно UMANA Foundation at 773-278-6262.

Комплект документів потрібно надіслати поштою В ОДНІЙ ПОСИЛЦІ до

1-го КВІТНЯ 2009

Українська Євангельська церква
закликає:
Вивчайте Біблію, живіть за Словом Божим!

На пожертви нашої громади щотижня на цьому місці ми стисло розповідаємо про кожну з 66 книг Біблії.

136. Книги малих пророків. Пророк Захарія

Пророк Захарія теж повернувся в Єрусалим з вавилонського полону і був свідком відновлення Храму. Він підтримав Пророка Огія у заклику щиро звернутися до Бога і надбати Боже благословіння. Далі пророк переказує свої нічні видіння, суть яких полягає у певності щодо відновлення Храму, загибелі народів, винних у розсіянні юдеїв, обранні Єрусалиму місцем Божого перебування. Особливо знаменним було видіння Ісуса, великого священика, Котрий спершу постав перед ангелом в брудному одязі, але дістав „шати коштовні". Бог сказав, що „приведе на землю Свого раба Пагінця". Пророк провістив, що юдеї будуть розсіяні між іншими народами, але вціліють і Єрусалим знову стане святим містом і „міські майдани будуть переповнені хлопцями та дівчатами".

Запрошуємо Вас до Української Євангельської церкви в місті Юніоні, Ню-Джерзі.

У нашій церкві щонеділі, о 9:30 ранку відбувається „Українська година", яку складають спільна молитва і заняття Біблійної школи.

Наша адреса: 2208 Stanley Terrace, Union, NJ 07083. На цю адресу можна надсилати запитання з приводу прочитаних переказів Біблії.

Телефон: (908) 686-8171. Електронна пошта: ueag@verizon.net.

Пастор **Володимир Цебуля**
Тел.: (908) 591-0800

Олександер Вівчарик

Подорож у каторжні місця

(Продовження. Початок в ч. 7, 8, 9)

Початок каторги

Петро Матафтін з 1896 року працював чиновником з селянських справ Печорського повіту. Добре знав і любив Північ. Наприкінці XIX – на початку XX ст. він познайомився з підприємливим селянином Іваном Сорвачьовим, за національністю комі, який уже тоді вирощував на промерзлій північній землі картоплю, займався торгівлею, знався на травах і лікував усіх, хто до нього звертався.

Так жив Іван Сорвачьов.

І. Сорвачьов працював на заготівлі лісоматеріялів у шведському акціонерному товаристві „Стелла Поляре". Згодом він зайнявся пошуками вугілля. І. Сорвачьов обстежив за 10 років річки Усу, Косью, Нечу, Велику Інту, Малу Синю, Адзьву, використовуючи лише човен або коня. Грошима його забезпечував П. Матафтін.

У 1903 році цей чиновник на зібранні старійшин кочових ненецьких племен назвався сином імператора Олександра III і продемонстрував їм „Дарчу грамоту" на володіння тундрою. Наївні північні люди оголосили його царем. П. Матафтін довгий час збирав зі своїх „підлеглих" податки, які того ж таки 1903 року були скасовані урядом Росії. Згодом за ці та інші зловживання він потрапив під слідство, але ненці відмовилися свідчити проти „царя" і його відпустили.

У 1912 році П. Матафтін, як член Російського географічного товариства, разом з І. Сорвачьовим здійснив мандрівку за маршрутом останнього і вперше описав виходи вугільних пластів на річці Велика Інта. Цей опис потрапив до Російського географічного товариства, але відомим серед учених став лише 1931 року з рукопису геолога Михайла Волкова „Викопне вугілля басейну річки Печори". Написав він його у 1927 році, використавши опис П. Матафтіна.

Восени 1923 року експедиція під керівництвом Гаврила Семяшкіна повторно знайшла вугільні пласти на річці Неча неподалік Інти. І не дивно, адже Г. Семяшкін був тут свого часу разом з І. Сорвачьовим.

Йти за першопрохідцями простіше, особливо коли влада на твоєму боці

Офіційним відкриттям Печорського вугільного басейну вважається 1924 рік. Саме тоді син доктора мінералогічних наук Олександра Чернова Георгій Чернов і учениця доктора Єлизавета Сошкіна „знайшли" вугілля на річці Велика Інта. Знову ж не випадково, бо Г. Чернов також знав про дослідження П. Матафтіна та І. Сорвачьова. Вони і стали першовідкривачами.

Приміщення сторожі в'язнів.

Між тим, П. Матафтін був заарештований новою владою ще 1917 року. Зрозумівши, до кого потрапив, він вкоротив собі віку у в'язниці. І. Сорвачьов був розстріляний як „ворог народу" в 1931 році. М. Волкова 1930 року засудили на 10 років таборів за „антирадянську аґітацію". Розстріляли і батька Г. Семяшкіна. Так на вугілля Інти впали перші краплі крови.

1930 року експедиція під керівництвом Г. Чернова виявила Воркутинське родовище, на якому

Вугілля Інти.

згодом, у Воркутлаґу, страждали десятки тисяч в'язнів з України. Для непосвяченого читача, який ніколи не був на Півночі, важко збагнути, що таке Інта. Східня мудрість каже: скільки не говори „халва", солодко в роті не стане… Тож скільки б я не говорив, що там холодно, хто не відчув на собі мороз у 50 градусів за Цельсієм, той не зрозуміє, що це таке. А мої змучені голодні батьки, як і тисячі інших в'язнів, будували у благенькому одязі на такому морозі шахти, дороги, канали, бараки.

До життя в суворому краї чудово пристосувалися місцеві народи – комі і ненці. Може, вони і зараз жили б так, як їхні предки. Та їхнє життя у значній мірі змінило вугілля. Комі відривали від звичного промислу, забирали дітей і віддавали в інтернати, щоб виховати з них „зразкових радянських людей", позбавлених батьківської мови і культури. Та найбільше в цьому краї страждали засуджені до каторжної праці в УСевЛОН українці…

УСевЛОН – що це таке? Радянська доба витворила безліч потворних абревіятур. За ними ховалися величезні, а часом і страхітливі, словосполучення. УСевЛОН – це Управління північних таборів спеціяльного призначення. Російською мовою – Управлєніє сєвєрних лагєрєй особого назначенія. Перекласти абревіятури практично неможливо, тому я наводитиму їх так, як склала компартійна і чекістська верхівка СРСР.

Отже, в січні 1928 року відбулося засідання ОҐПУ (органу державної безпеки, який називався Об'єднане державне політичне управління) з питання освоєння надр Печорського краю. Було вирішено, що підрядником стане ҐУЛаґ ОҐПУ. І УСевЛОН негайно взялося виконувати це рішення. Тобто, пріоритет у справі видобутку вугілля Півночі опинився в руках чекістів. А заразом – і долі багатьох українців. Моя мама народилася 1925 року. А через те засідання ОҐПУ у 1928 році вона 1946 року потрапила до Інти, якої ні в 1925, ні в 1928 роках не було навіть на мапі.

Готуючи економічне обґрунтування доцільности експлуатації північних родовищ вугілля силами ув'язнених, вчені-дослідники Ухтинської експедиції УСевЛОН ОҐПУ СРСР писали в доповідній записці начальникові Ухтпечлаґу ОҐПУ Якову Морозові-Йосемі: „Унаслідок віддалености цього родовища і безлюдности району при розробці його вільнонайманою рабсилою (так і написано) печорське вугілля не може конкурувати з донецьким і сибірським за ціною… Однак, рентабельно і доцільно видобувати вугілля рабсилою УСевЛОН ОҐПУ.

Ця рабсила (тобто ув'язнені) складала 20 відс. вартости найманої. Тільки розробка його цією рабсилою за належної організації зро-

Вагонетками в'язні вивозили вугілля з шахти.

бить печорське вугілля конкурентним за ціною і дохідністю".

Забігаючи наперед, скажу: усе сталося навпаки. Рабсила, котра працювала з-під палиці, не могла конкурувати з найманою за продуктивністю. А організація праці ув'язнених силами охорони була дуже поганою. В'язні під будь-яким приводом ухилялися від праці, ховалися, псували механізми. Особливо – засуджені за кримінальні злочини. Важкі умови життя, погане харчування виснажували людей. У цьому ведмежому краї (і це не метафора, і зараз в околицях Інти є ведмеді) люди гинули, як мухи. Тож весь час треба було доправляти нову „рабсилу". Щоправда, з цим в СРСР проблем не було. От з вугіллям, особливо для паровозів і пароходів, проблема була. Тому таким потрібним було вугілля Інти.

Потворна система не цуралася на керівних постах садистів, допоки вони її влаштовували. Я. Мороз-Йосема народився в Оренбурзі. Воював у Червоній армії, працював в ОҐПУ. У лютому 1929 року, в Азербайджані, його засудили до семи років позбавлення волі за участь у незаконних розстрілах. 1931 року Я. Мороза-Йосему звільнили достроково й відразу поновили в органах ОҐПУ.

З липня 1931 по серпень 1938 року Я. Мороз-Йосема був начальником Ухтпечлаґу ОҐПУ НКВД. Під його тверду руку гнали етапи ув'язнених зі всієї країни. Тисячі невинних людей гинули у вічній мерзлоті в ім'я „Великого сталінського пляну перетворення тайґи і тундри Далекої Півночі у квітучий промисловий край СРСР".

Маючи лише початкову освіту, Я. Мороз-Йосема усе ж розумів, що для „перетворення" краю потрібні спеціялісти. Навіть з ув'язнених. Тихонович був засуджений до смертної кари, але у Я. Мороза-Йосеми працював головним геологом. На авіобазі Ухтпечлаґу в'язень Микола Кекушев був начальником, пізніше його змінив Павло Маркус. Летунами стали в'язні Володимир Шлятер, Яків Шаров, Володимир Гінце, Віталій Сущевський, авіомеханіками Іван Байшов, Сергій Кулишов. Їм належить честь прокладення на літаках „юнкерс" перших заполярних авіоліній у 1931-1936 роках. У 1938 році Я. Мороза-Йосему розстріляли саме „за підсобництво ворогам народу".

(Продовження в наступному числі)

Колишній табірний барак. Фото: Олександер Вівчарик

УКРАЇНА І СВІТ

Закладено нову церкву УАПЦ

Єпископ УАПЦ Іларіон вмуровує наріжний камінь. Крайній зліва – настоятель церкви о. Михайло Шевчук. *Фото: Олександер Вівчарик*

СМІЛА, Черкаська область. – Наріжним каменем храму Різдва Івана Хрестителя Української Автокефальної Православної Церкви (УАПЦ) став камінь з Софії Київської. Офіційне підтвердження цього факту у вигляді листа Національного заповідника – Софіївського собору в Києві, а також спеціяльний лист для нащадків, 12 лютого замурували разом з каменем у підвалини храму, що будується в центрі міста.

Обряд освячення наріжного каменя провели 10 священиків на чолі з Владикою Іларіоном – Єпископом Черкаським і Кіровоградським. Як повідомив настоятель храму о. Михайло Шевчук, дійство відбулося, згідно з традицією, за „Великим Київським требником" Петра Могили.

Самому о. М. Шевчукові того дня вручили нагороду – хрест з прикрасами. Виступаючи перед присутніми після освячення фундаменту церкви, міський голова Андрій Колесник зауважив, що зараз вистачає тих, які прагнуть розкидати каміння, але завдяки таким душпастирям, як о. М. Шевчук, зростає надія на об'єднання людей навколо ідеалів добра, любови до рідної землі і її традицій. Представник Черкаського земляцтва „Шевченків край" у Києві Інна Чайченко вручила настоятелеві меценатську пожертву.

Насамкінець козацький гурт „Заграва" порадував присутніх виконанням духовних пісень.

Олександер Вівчарик

Презентація книжки Елен Блан „Родом із КҐБ. Система Путіна"

КИЇВ. – 20 лютого в книгарні „Є" відбулась презентація книжки Елен Блан „Родом із КҐБ. Система Путіна", яка вийшла у видавництві „Темпора" (переклад з французької мови Петра Таращука).

Е. Блан є доктором східніх мов, політології і кримінології в Національному центрі наукових досліджень Франції. Мовою оригіналу книжку вперше видано в 2004 році. Авторка намагається відкрити завісу з процесів, які відбувалися наприкінці існування СРСР і в сучасній Росії. Вона пропонує відповіді на питання, які замовчуються західньою спільнотою або вважаються розв'язаними. Зокрема йдеться про ролю КҐБ і Юрія Андропова в плянуванні „перебудови"; про загадки путчу 1991 року; загибель Олександра Лебедя і Анатолія Собчака; прихід до влади Володимира Путіна і розпалювання етнічних конфліктів; проникнення аґентів російських спецслужб в европейські країни. Авторка застерігає західню суспільну думку про небезпеку, яка виходить від Росії.

На презентації, яку вела Юлія Олійник, директор видавництва „Темпора", виступив філософ Ігор Лосєв, який наголосив, що КҐБ не можна порівнювати зі спецслужбами демократичних країн. Принципова відмінність полягає в тому, хто кого контролює: суспільство спецслужби чи навпаки.

В Росії склалася унікальна система, де спецслужба сама прийшла до влади і немає над нею навіть партії, як було в СРСР. Добре, що книжка вийшла в Західній Европі, де не дуже бачать небезпеку і де є високопоставлені діячі, які, ймовірно, були підкуплені Росією. Демократія, сказав І. Лосєв, вимагає сильних спецслужб, щоб захищатися, і біда України, що в неї вони ще слабкі.

Сергій Кокін, заступник директора архіву Служби безпеки України (СБУ), критикував книжку за дещо спрощений підхід. Зокрема, спецслужби не монолітні, тому формули кшталту „в надрах КҐБ" звучать неконкретно. Керівники КҐБ часів Ю. Андропова могли розробляти пляни перебудови, але такі документи йому не траплялися. А наступні керівники були меншого калібру і не могли, наприклад, прогнозувати розпад СРСР. Взагалі, історія радянських спецслужб досліджена мало, на відміну від історії репресій, яка в Україні вивчена краще.

Проф. Вячеслав Брюховецький, почесний президент Києво-могилянської академії, згадував про свої стосунки з КҐБ. Відповідаючи на запитання з залі про історію з неприсвоєнням Донецькому університетові імені Василя Стуса, він сказав, що багато що пояснюється українофобними настроями керівництва університету.

Проф. Володимир Панченко підкреслив, що найсильніший розділ книжки – про першу чеченську війну як спецоперацію після приходу В. Путіна до влади. Він не погодився з тезою І. Лосєва про теперішню російську владу як унікальну, бо це скоріше реставрація. І снує мережа аґентів впливу, і мабуть, реакція багатьох українських політиків на історію з Віктором Черномирдіном і заявою Міністерства закордонних справ України пояснюється не тільки партійною боротьбою. Важливо, що книжка вийшла в Европі – як нагадування про різні традиції і цінності Заходу і Росії.

Виступили також журналіст Юрій Макаров, Петро Таращук і журналіст Тарас Марусик, який ініціював переклад.

Т. Марусик зокрема розповів, що Е. Блан не приїхала на презентацію, бо їй не радять їздити в колишній Радянський Союз. *(„Майдан-інформ")*

Вістки...

(Закінчення зі стор. 9)

досліджень Гарвардського університету була започаткована в 1971 році одним з засновників УНІГУ, професором Омеляном Пріцаком. У перші 20 років студентами Літньої школи УНІГУ були діти й онуки української діяспори, і студенти, які вивчали українську мову, культуру чи історію з суто академічною метою. За останнє десятиліття до складу студентів Літньої школи додалися й аспіранти, що спеціялізуються зі східно-европейських досліджень і виявили зацікавлення Україною.

З розпадом СРСР в 1991 році третім компонентом стали студенти з України, внесок яких в академічне й студентське життя значно пожвавив атмосферу українського Гарварду.

За свою історію Літня школа випустила понад 2,000 студентів, серед яких – Катерина Ющенко, дружина Президента України, о. Борис Ґудзяк – ректор Українського Католицького Університету, Тімоті Снайдер – професор історії Єйльського університету, Федеріґо Арґентієрі – професор історії з університету ім. Джона Кебота в Римі (завдяки професорові Арґентієрі в Італії вийшов переклад книги „Жнива скорботи" Роберта Конквеста), і Казуо Накаі – відомий україніст з Токійського університету в Японії.

Студенти Літньої школи повинні бути віком понад 19 років і вже закінчити перший курс коледжу. Всі бажаючі мусять заповнити і представити реєстраційний бланк-форму, внести 50 дол. на рахунок школи (цей внесок не підлягає відшкодуванню) на ім'я Тамари Нері (Ms. Tamara Nary, Programs Administrator, Harvard Ukrainian Summer Institute, 34 Kirkland St., Cambridge, MA 02138).

Вартість навчання та повний пансіон складають 4,950 дол. Однак, Літня школа має субсидії УНІГУ та Фонду катедр українознавства, тому може зменшити вартість восьмикредитного курсу навчання до 2,970 дол. Мешкання та харчування в Літній школі коштують 4,250 дол., з обов'язковим попереднім внесенням 950 дол. під час відіслання заяви-аплікації.

Рішення про зарахування до Літньої школи приймається на підставі академічних оцінок студента, листа-рекомендації та есея (твору).

Детальніша інформація та бланки є на веб-сторінці УНІГУ: www.huri.harvard.edu. З усіма іншими запитаннями звертайтеся за адресою: www. huri.harvard.edu//husi.html або листом: HUSI, 34 Kirkland St., Cambridge, MA 02138. Тел.: (617) 495-4053.

Вчені – стипендіяти УНІГУ

Цього весняного семестру УНІГУ відчиняє свої двері для чотирьох вчених, які отримали стипендії для проведення досліджень у США з Фонду Євгена та Деймел Шклярів з Каліфорнії, Фонду ім. Петра Яцика, а також стипендію ім. Ярослава та Надії Михайчуків. Метою цих стипендій є запрошення до інституту видатних вчених з усього світу і надання їм можливости працювати над різними важливими проєктами з української історії, політики, літератури, лінґвістики та культури. Крім проведення власних досліджень, кожен зі стипендіятів виступить з лекцією на одному з тижневих семінарів, що їх проводить УНІГУ.

Олена Галета, доцент Львівського національного університету ім. Івана Франка, досліджуватиме історію та умови створення антологій української літератури в Україні і за її кордоном.

Почесний стипендіят Фонду ім. П. Яцика, член-кореспондент Національної Академії Наук України (НАНУ) і провідний літературознавець Інституту літератури НАНУ Тамара Гундорова проведе в УНІГУ чотири місяці, щоб вивчати „народництво" – провідну течію в українській літературі з перспективи народної культури.

Костянтин Єрусалимський – доцент Російського державного гуманітарного університету в Москві, досліджуватиме тему „Московитяни в руських землях: соціяльна інтеґрація, культурна ідентичність та історична пам'ять (1540- 1640)".

Моше Таубе, лавреат стипендії ім. Я. та Н. Михайчуків, є професором слов'янських досліджень та лінґвістики Гебрейського університету в Єрусалимі. Тема його дослідження – еврейсько-християнські культурні контакти у Києві в XV ст. Проф. М. Таубе провів в Інституті два академічні роки, завдяки чому видав дві монографії.

Стипендія ім. Я. та Н. Михайчуків надається постдокторантам для досліджень в галузі українознавства. Проф. М. Таубе став її першим лавреатом. Ця стипендія розрахована на відомих у світі вчених і видаватиметься щорічно на основі конкурсу.

Родина Михайчуків вперше перевела свої фонди на розвиток українознавства ще в 1981 році і з того часу періодично поповнювала їх. Зараз Михайчуки мешкають у Пармі, Огайо. Д-р Я. Михайчук посприяв тому, що в Україну було надіслано найсучасніше стоматологічне обладнання. Він багато разів відвідував Україну й підтримує тісні професійні взаємини з українськими медиками.

СПОРТ

Черговий успіх футболістів України

„Металіст" (Харків)	–	„Сампдорія" (Італія)	– 2:0
„Валенсія" (Еспанія)	–	„Динамо" (Київ)	– 2:2
„Тотенгем" (Англія)	–	„Шахтар" (Донецьк)	– 1:1

26 лютого на харківському стадіоні „Металіст" відбулася друга зустріч 1/16 змагань за Чашу УЕФА між місцевою командою „Металіст" і італійською „Сампдорією". Перша зустріч закінчилася перемогою „Металіста" з рахунком 1:0. Перші хвилини гри видалися надто нервовими. М'яч не тримався у жодної з команд, були постійні порушення правил.

Протягом 30 хвилин команди не створили жодного гострого моменту. На 30-ій хвилині Сергій Валяєв взяв гру на себе, дійшов до карного майданчика і з 11 метрів пробив у лівий від себе кут воріт. З цього моменту гра італійців остаточно розлагодилася.

Черговий ґоль на 41-ій хвилині забив Авеліно Коельо. Гравець „Металіста" бив карний за 35 метрів від воріт. М'яч підступно вдарився об землю перед воротарем і потрапив у ворота.

26 лютого, в Еспанії, на стадіоні „Местальа", київська команда „Динамо" провела гру-відповідь 1/16 змагань за Чашу УЕФА з командою „Валенсія".

Два ґолі Артема Кравця стали для киян переможними. А. Кравець мав лише дві нагоди і обидві використав. І якщо другий ґоль А. Кравець забив з чудового пасу Карлоса Кореа з глибини поля, то перший – повністю заслуга нападника киян. Не побоявся молодий форвард піти на трьох захисників еспанців і пройшов двох, а третій теж не зміг завадити йому.

Вперше в історії українського футболу дві вітчизняні команди зустрінуться між собою у европейських змаганнях. За вихід в 1/4 фіналу київському „Динамо" протистоятиме харківський „Металіст".

Найголовніша сенсація змагань – харківський „Металіст" впритул наблизився до рекорду турніру за кількістю „сухих" ігор поспіль за один сезон. В основній сітці турніру харків'яни провели вже вісім змагань: два – у першому колі, чотири – у груповому і два - в плей-оф. З них в останніх шести вони не пропустили у свої ворота жодного м'яча. За всю історію Чаші УЕФА такого результату змогли добитися тільки два клюби: французькі „Сент-Ет'єн" у сезоні 1980-1981 років і „Осер" (2003-2004) не мали ґолів в шести іграх кожна. Якщо „Металіст" у першій грі 1/8 Чаші УЕФА не пропустить від київського „Динамо" жодного ґоля, то стане абсолютним рекордсменом за цим показником.

26 лютого в Лондоні, на стадіоні „Вайт Гарт Лейн" донецький „Шахтар" пробився до 1/8 фіналу Чаші УЕФА, зігравши 1:1 у відповідь з „Тотенгемом". В деякій мірі „Шахтареві" з суперником пощастило. Після поразки 0:2 в Донецьку для англійців пріоритетом стали національні змагання, де вони гратимуть у фіналі Чаші англійської ліґи.

Головний тренер „Тотенгема" це довів стартовим складом, поставивши на гру з „гірниками" майже хлопчиків, серед яких був і 16-річний Джон Босток. Пропустивши на 55-ій хвилині ґоль, „Шахтар" закрився на своїй половині поля і просто відбивався від швидких атак.

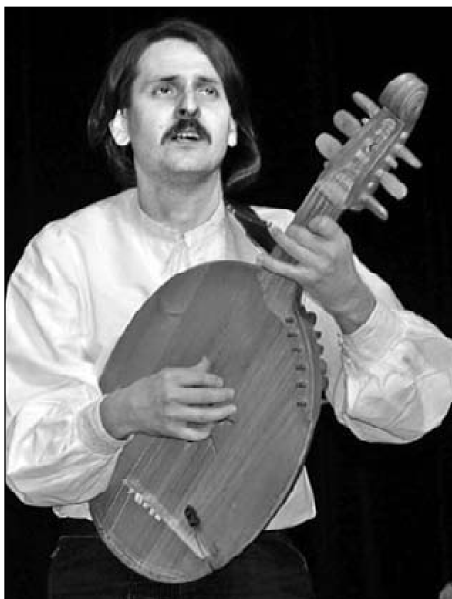
Втім, свій ґоль „Шахтар" забив і зробив це на 87-ій хвилині Фернадіньо, котрий більярдним ударом в кут воріт зрівняв рахунок в грі і вивів „Шахтар" до 1/8 фіналу Чаші УЕФА, де команда зустрінеться з московським ЦСКА. *(„Чемпіон")*

Двобій Віталія Кличка – 21 березня

Закінчилися переговори між командами чемпіона світу за версією Всесвітньої боксерської ради Віталія Кличка та обов'язкового претендента Хуана Карлоса Ґомеса. Двобій за титул чемпіона світу за версією „WBC" у надважкій вазі відбудеться у Штутґарті (Німеччина) на арені „Hanns-Martin-Schleyer Halle" 21 березня. Трансляцію двобою будуть вести компанії RTL (Німеччина), HBO (США) та „Інтер" (Україна). *(„Чемпіон")*

НОВИНИ МИСТЕЦТВА І ЛІТЕРАТУРИ

На бенкеті кобзарської музики

Тарас Компаніченко

Юрій Фединський

ТОРОНТО. – Тарас Компаніченко і Юрій Фединський – два кобзарі, які успішно відновлюють стародавню традицію українських мандрівних бардів, нещодавно подарували авдиторії західньої Канади нагоду почути середньовічний і ранньомодерний репертуар переважно забутої і майже втраченої національної музичної спадщини. Протягом 1-15 лютого кобзарі виступили з концертами в Едмонтоні, Калґарі, Реджайні, Вініпезі й Торонто, де представили рідкісні релігійні, історичні й ліричні пісні.

Виступи обох кобзарів були пам’ятними не лише через новий і цікавий репертуар, а й завдяки майстерному виконанню на інструментах, маловідомих у Північній Америці. Т. Компаніченко, в основному, грав на 12-струнній кобзі Остапа Вересая (традиційному українському струнно-щипковому інструменті з родини лютневих), а іноді – на колесній лірі. Ю. Фединський грав на кобзарській бандурі, кобзі О. Вересая, бубоні й басолі, здебільшого акомпаніюючи своєму партнерові. Багато пісень було виконано дуетом, в якому Т. Компаніченко з його приємним і сильним голосом був солістом, а Ю. Фединський вів гармонію, додаючи витриманости й глибини звуку.

Більшість в українській діяспорі знайомі з бандурою, її звучанням і тим, як виконують пісні наші бандурні капелі чи індивідуальні виконавці. Але ті, хто мав нагоду почути спів і гру на кобзі цих виконавців, були вражені деякими суттєвими відмінностями. Насамперед це стосується стилю і звуку, що багато в чому нагадує менестрельську традицію співу і гри в ранньомодерній Европі. Їхні виступи були також більш камерні і призначалися швидше для малої авдиторії. Слухаючи їх, переносишся у той давній світ менестрелів, які виступали в замках, на церковних площах і ярмарках.

Репертуар виконавців складався переважно з релігійних псалмів і кантів (деякі з яких походять із доби України-Руси) та історичних баляд і епічних пісень переважно з XVI-XVIII ст. Особливо запам’ яталися середньовічна ода „З нами Бог“; дума з доби руїни, яку приписують гетьманові Іванові Мазепі; сюїта „Ой, на горі вогонь горить“, присвячена загиблим героям України; та застільна пісня XVII ст. „Пийте браття, попийте“. 11 пісень, які виконали кобзарі, включно із вищезгаданими, незабаром вийдуть на компакт-диску в Україні у запису ансамблю „Хорея козацький“, до якого обидва музиканти належать.

Програма виступу кобзарів у Канаді була дуже насиченою. Їхній перший виступ в Едмонтоні 1 лютого організувало Українське національне об’єднання. Особливо пам’ятними стали невеликі виступи, організовані Центром українського та канадського фолкльору ім. Петра і Дорис Кулів, а також спільно етномузичним центром та програмою „Folkways Alive“.

Вони також відвідали студентів курсів української дитячої літератури й української мови, які викладає проф. Наталія Пилип’юк. Окрім того, кобзарі виступили в коледжі ім. Ґранта МакЮена, п’ять разів – перед учнями двомовної українсько-англійської програми Едмонтону, а також перед самим від’їздом встигли врнаці загостити до учнів Курсів українознавства ім. Івана Франка.

Залишивши Едмонтон 7 лютого, кобзарі в той же день дали концерт на приватному зібранні в Бенфі, а 8 лютого – в Калґарі, де концерт був спонзорований Конгресом українців Канади (КУК). Також за спонзорування КУК 10 лютого вони виступили у Реджайні, а 11 лютого поїхали до Вініпеґу.

Наступного дня музиканти з’явилися перед студентами музичної програми вищої школи ім. Сіслера, а увечорі – на концерті, спільно спонзорованому КУК, українською танцювальною групою „Розмай“ та Центром українсько-канадських студій Манітобського університету. 13 лютого був виступ у коледжі св. Андрія Манітобського університету.

Перед від’їздом до Торонто кобзарі відвідали архіви й бібліотеку Осередку, де мали нагоду оглянути збірку Олександра Кошиця. 14 і 15 лютого в Торонто вони виступили на концертах, організованих музикознавцем і відомим бандуристом Віктором Мішаловим. Після цього Т. Компаніченко повернувся до Києва, а Ю. Фединський поїхав до США відвідати свою родину.

Разом Т. Компаніченко і Ю. Фединський з’явилися на північноамериканській землі вперше. В Україні вони виступають реґулярно, як у сольних програмах, так і разом, у тому числі й у „Хореї козацькому“.

Т. Компаніченко – учень Миколи Будника й Георгія Ткаченка, які започаткували відродження українських традиційних інструментів. Він вивчав історію української музики, зосереджуючись на традиціях ранньої церковної і постренесансної культури, включно з козацьким бароко, а також романтизму і початку XX ст., також досліджує і виконує повний кобзарський репертуар епічних пісень. Багато текстів до пісень, які виконували два кобзарі, він розшукав по архівах і старих колекціях, маловідомих загалові. Т. Компаніченко і сам написав музику до деяких текстів, намагаючись передати дух часу, в якому вони творилися. Його твори з’явилися на численних компакт-дисках, випущених в Україні. Сольний диск під назвою „Кобзарсько-лірницька традиція“, що містить підбірку кобзарського вийшов 2002 року.

Ю. Фединський народився у США і спочатку вивчав бандуру під керівництвом Юліяна Китастого, який виконує і досліджує традиційну українську музику в США. Упродовж останніх восьми років він живе в Києві, де вивчає і досліджує кобзарську традицію.

В Україні він став співзасновником етномузичної групи „Карпатіяни“ та членом ансамблю „Хорея козацький“. Він також досліджує музейні збірки українських народних та „панських“ інструментів і займається їхньою реконструкцією. Його рання гра на бандурі записана на компакт-диску „Experimental Bandura Trio“, випущеному 2000 ріку в США, на якому також присутні Ю. Китастий і Михайло Андрець. В Україні його музика представлена на трьох збірних дисках, де він виступає як член групи „Карпатіяни“. На початку цього року Ю. Фединський видав сольний диск „Три брати рідненькі“.

Т. Компаніченко і Ю. Фединський багато зробили для реконструкції й відновлення великою мірою забутого, розгубленого й частково знищеного репертуару українських кобзарів. Вони належать до тієї групи творчої інтеліґенції, яка через свою діяльність прагне зберегти й передати цю традицію нинішньому й майбутнім поколінням.

Поїздку двох кобзарів до Канади організував Канадський інститут українських студій (КІУС) Альбертського університету, за фінансової підтримки Програми української культури, мови й літератури та Центру українського й канадського фолкльору ім. П. і Д. Кулів. КІУС також отримав фінансову підтримку від етномузичного центру, програми „Folkways Alive“ та Програми ґльобальної освіти відділу міжнародних зв’язків Альбертського університету. Підтримка надійшла від Альбертської фундації для української освіти та Українсько-канадського товариства взаємодопомоги Едмонтону.

Богдан Клід

НОВІ ВИДАННЯ

Книга про гетьманську столицю

Батуринська старовина: збірник наукових праць, присвячений 300-літтю Батуринської трагедії. За ред. Зенона Когута та ін. Київ. Видавництво ім. Олени Теліги. 2008. 512 стор.

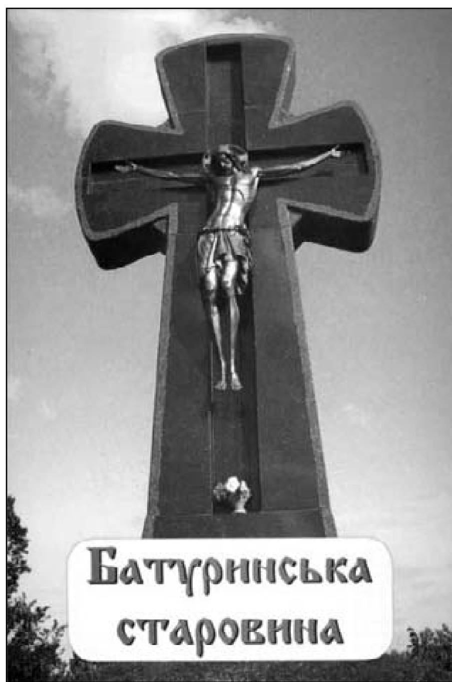
У запропонованому збірнику статтей археологи, історики, архітектори, мистецтвознавці та інші дослідники з України, Канади, Америки, Росії, Швеції та Італії на підставі аналізи нововиявлених археологічних матеріялів та маловідомих писемних джерел висвітлюють розвиток Батурина в контексті історії та культури Київської Русі та Української козацької держави.

До відновлення незалежної України дослідження цього міста, колишньої столиці за гетьманства Івана Мазепи (1687-1708), було неможливим з політичних причин. У 1995-1997 роках археологічна експедиція Чернігівського університету почала розкопи у Батурині, а в 2001-2008 роках їх успішно продовжила українсько-канадська експедиція.

Від 2001 року Батуринський археологічний проєкт спонзорується Канадським інститутом українських студій (КІУС) в рамках Програми дослідження Східньої України ім. Ковальських, а також Науковим товариством ім. Шевченка в Америці та Понтифікальним інститутом середньовічних студій у Торонто. Проєкт очолює провідний історик Гетьманщини, директор КІУС та Програми Ковальських, проф. Зенон Когут. У книзі підсумовуються та осмислюються результати понаддесятилітніх широкомаштабних розкопів Батурина.

На сьогодні це найбільша збірка статтей з різних дисциплін, в яких розглядаються проблеми зародження та піднесення міста, коли воно стало столицею Гетьманщини (1669-1708), особливо за блискучого правління І. Мазепи. Археологічні студії про топографію, фортифікацію, архітектуру, плянування, забудову, соціяльну структуру, ремесло, торгівлю, мистецтво й міжнародні зв'язки цього центру доповнюють дослідження про його політичну, військову, церковну й інтелектуальну історію за князівської і козацької доби.

Читачам пропонується детальна аналіза писемних джерел про

підтримку батуринцями повстання Мазепи проти російського панування на Лівобережній Україні та тотальне зруйнування гетьманської столиці й вигублення її оборонців та цивільного населення (близько 11-14 тис. осіб) московським військом у 1708 році. Наведені археологічні свідчення, здобуті українсько-канадською експедицією, підтверджують і суттєво доповнюють писемні відомості та народні перекази про героїчну оборону і знищення Батурина. Збірник наукових статтей присвячено 300-річчю Батуринської трагедії 1708 року на вшанування цієї сумної події в історії України і для поширення інформації про неї у світі.

Окрім більшости статтей, написаних українською мовою, збірник містить окремі статті російською та англійською мовами.

Книгу „Батуринська старовина" можна придбати у твердій палітурці за 59.95 кан. дол. (плюс податок і поштові витрати; поза межами Канади ціни в долярах США). Замовлення можна зробити через захищену електронну систему Видавництва КІУС за адресою: www.utoronto.ca/cius або зв'язавшись безпосередньо з видавництвом: CIUS Press, 430 Pembina Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2H8; Тел.: (780) 492-2973; факс: (780) 492-4967; електронна пошта: cius@ualberta.ca.

Д-р Володимир Мезенцев

Випуск „Harriman Review" вийшов за підтримки КІУСу

ТОРОНТО, Канада. – Канадський інститут українських студій (КІУС) тривалий час проявляє активне зацікавлення темою Голодомору та організацією наукової дискусії про цю трагедію.

З цією метою КІУС разом з Програмою вивчення України ім. Петра Яцика (Торонтський університет) та Українсько-канадським дослідно-документаційним центром організував до 75-ліття голоду в Україні конференцію під назвою „Голодомор 1932-1933 років", що відбулася в листопаді 2007 року в Торонто.

Організатори конференції запросили чотирьох відомих українських науковців, щоб обговорити сучасний стан дослідження даної проблематики в Україні.

Доповіді, виголошені на цьому заході, недавно з'явилися у спеціяльному випуску „Harriman Review", який видається Гаріманським інститутом при Колюмбійському університеті в Ню-Йорку, в рамках відзначення Голодомору Українською програмою в університеті. Редактор „Review" д-р Роналд Меєр запросив Андрія Макуха, старшого редактора проєкту КІУС „Internet Encyclopedia of Ukraine", стати редактором-гостем даного випуску.

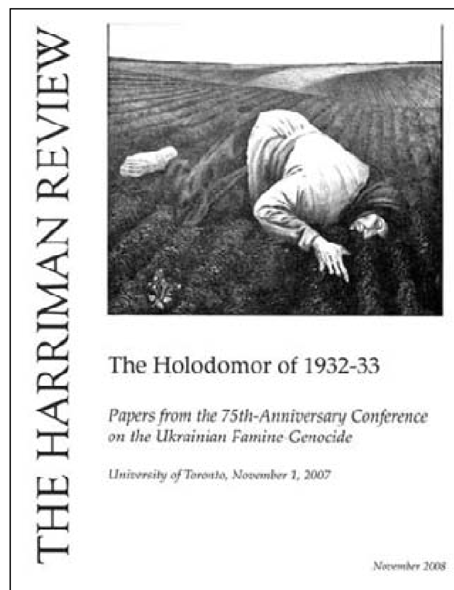
Франко Сисин, голова Торонтського відділення КІУС та діючий голова Української програми в Колюмбії, написав передмову, зокрема відзначивши поступ у дослідженні Голодомору з часу його 50-ої річниці, що відзначалася на початку 1980-их років.

У статтях часопису йдеться про публічне висвітлення теми Голодомору в сучасній Україні, останні публікації про історію Голодомору та місцезнаходження джерельних матеріялів для нинішніх і майбутніх досліджень про події 1932-1933 років.

Знаний журналіст і критик Микола Рябчук у статті „Політика пам'яті і політичні міжусобиці в сучасній Україні" пише про цинічний і шахрайський спосіб, у який керівництво пострадянської України підійшло до питання голоду. Йому приділялася певна увага, але до тієї міри, яка служила леґітимізації нової верхівки країни у новому національному дискурсі. І лише прихід до влади Віктора Ющенка дозволив підійти до нього з усією сумлінністю.

Людмила Гриневич, старший працівник Інституту історії Національної академії наук України (НАНУ), розглянула „Сучасний стан і перспективи розвитку української історіографії про Голодомор". Її стаття дає короткий огляд, як Голодомор трактували – чи не трактували – в історичних публікаціях до 1991 року, а потім перейшла до того, як це трактування змінилося з того часу, включно з розглядом ідеологічних популістських досліджень.

Останні дві статті стосуються архівної справи. Стаття Генадія Боряка, колишнього директора й

заступника директора Державного комітету архівів України, а нині голови відділу Інституту історії НАНУ й куратора проєкту багатотомної „Енциклопедії української історії" (у друкованому й електронному форматі), „Архіви й джерела про Голодомор: сучасний стан справ", присвячена сучасній ситуації в Україні стосовно поступу в питанні доступности до архівних матеріялів про голод. Він зробив кілька спостережень щодо ілюстративних матеріялів про колективізацію й Голодомор, а також говорив про корисність реєстраційних записів про смерть і районних газет у дослідженні голоду.

Стаття Ірини Матяш, директора Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства, „Архіви в Росії про голод в Україні", досліджує питання архівних збірок в Росії. Вона відзначила той факт, що в цих збірках є чимало матеріялів стосовно голоду, але їх повний обсяг ще не був ретельно оцінений, не кажучи вже про дослідження.

У листопадовій конференції також узяли участь відомі західні фахівці Лин Віола (Торонтський університет), Тері Мартин (Гарвардський університет) та Домінік Арель (завідувач катедри українознавства, Отавський університет), які виступили як дискутанти. Їхні коментарі не вміщені у цьому випуску, але їх можна знайти на веб-сайті, який містить матеріяли всієї конференції і знаходиться на веб-сайті Центру ім. Мунка Торонтського університету (http://webapp.mcis.utoronto.ca/Webcasts.aspx).

Примірники спеціяльного випуску „Harriman Review" (т. 16, ч. 2, листопад 2008) можна придбати за 10 ам. дол. (включно з поштовими витратами) в Гаріманському інституті за адресою: 420 West 118th St., MC 3345, Columbia University, New York, NY 10027-6902 (attn.: Dr. Ron Meyer).

Дана публікація також наявна в електронній формі на веб-сайті інституту (див. http://www.harrimaninstitute.org/research/harriman_review.html).

Андрій Макух

Пам’яті доброго пастиря

Отець-крилошанин Еміліян Шараневич відійшов з цього світу 13 грудня 2008 року, проживши 102 роки. Була це особистість неабиякого духовного і релігійного формату, яка відчутно впливала на своє оточення, зокрема й особливо – священиче, спонукаючи молодше покоління духовенства до самоосвіти і саморозвитку, а також до глибокого вивчення українського суспільства, його історії, культури і психології.

Сам він дав чудовий взірець такого знання у невеликій, проте вельми глибокій праці „Отець Маркіян Шашкевич – будитель „Галицької землі", надрукованій у „Свободі" в 1993 році. А в 1995 році у Львові вийшла книжка о. Е. Шараневича „Звідомлення Доброї Новини", це збірка небагатослівних, проте дуже проникливих церковних проповідей.

Повоєнне життя українців, пов’язане з чужиною, вимагало від народних провідників не тільки слова, але й конкретної дії. Отець Е. Шараневич, як довідуємося зі статті о. митрата Богдана Ганушевського „Регенсбурґ – прибіжище скитальців", був одним з тієї ініціятивної групи "діпістів", які звернулися з меморіялом до командування Американської армії і тоді ж, у травні 1945 року, дістали дозвіл на створення Українського допомогового комітету.

Також діяльним, практично помічним знали Покійного і в Керґонксоні, де він очолював Народний фонд допомоги Україні.

Почесним церковним титулом крилошанина о. Е. Шарановича відзначив Патріярх Йосиф Сліпий.

Отець Е. Шаранович народився 24 червня 1906 року в селі Пеняки біля Бродів. Після закінчення гімназії у Львові, в 1926 році вступив до Богословської академії. Після одруження з Дарією Мухнацькою, донькою священика, 15 лютого 1932 року його висвятив у катедрі св. Юра Владика Іван Бучко. Відтак подружжя народило і виховало двох доньок – Даду і Марту. В 1968 році о. Е. Шараневич зазнав болючої втрати – померла його дружина св. п. Дарія.

Послужний список о. Е. Шарановича, започаткований у 1932 році в Сіневицьку Вижньому на Бойківщині і завершений у 2002 році в Кергонксоні, містить цілу низку назв сіл і міст, і в кожному Покійний залишив найкращу пам’ять по собі.

У 2002 році його, вже з ослабленим здоров’ям, забрала до себе у Фредерік, Мериленд, донька Дада Слоневська. Там і покликав його Бог на вічний спочинок.

17 грудня 2008 року в церкві Святої Трійці в Сілвер Спринґ, Мериленд, о. декан Тарас Лончина та оо. Марко Морозович, Василь Сивінський, Роберт Гіґенс, Василь Харук і Володимир Сибірний відслужили Парастас і Панахиду. Отець Т. Лончина виголосив прощальну проповідь.

Опісля, згідно з бажанням покійного, його тіло літаком перевезли і у штат Нью-Йорк, а відтак – до Кергонксону.

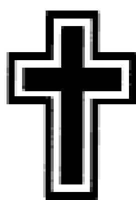
19 грудня в місцевій церкві Пресвятої Трійці о. парох Володимир Пісо також відслужив Парастас і Панахиду, а наступного дня, 20 грудня, поминальну Службу Божу відправив Єпископ Стемфордський Павло Хомницький. З ним співслужили о. Богдан Данило, – ректор семінарії св. Василія і Юрій Годенчук – парох церкви св. Михаїла в Нью-Гейвені, і о. В. Пісо. Владика Павло виголосив прощальну проповідь.

Автор цих рядків попрощав о. крилошанина Е. Шараневича від імені кергонксонської української громади, відзначивши той незабутній духовний вплив, котрий з глибокою вдячністю відчували на собі українці кількох поколінь.

Поховано о. Е. Шараневича на цвинтарі „Небесні ворота" у Велгаві, Нью-Йорк. Похоронні відправи на цвинтарі завершив о. крилошанин Филип Вайнер, канцлер Стемфордської єпархії.

Д-р Осип Мороз,
Кергонксон, Нью-Йорк

О. Еміліян Шараневич

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 14 лютого 2009 р., відійшов у Божу вічність наш найдорожчий БАТЬКО, ДІДО і ПРАДІДО

СВ. П.

ВОЛОДИМИР БОГДАН ЯНУШ

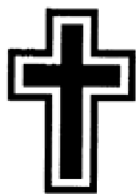
народився 1 січня 1919 р. в Збойськ – Львів.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 21 лютого о год. 9:30 ранку в Українській католицькій катедрі Непорочного Зачаття у Філядельфії, а відтак на цвинтарі св. Марії у Факс Чейс, Па.

У глибокому смутку залишилися:

син – ПЕТРО та діти ЖУРАВЕЛЬ з дружиною ЄВОЮ і донечкою ТАЙШАН; ЗАЙЛЕЙЖА і МАСАЙ
син – ОЛЕГ з дружиною ШІЛА
дочка – СОФІЯ з мужем РОЙ та діти АРІЯННА і АЛЕКСЕЙ
та ближча і дальша родина в Америці та Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що з волі Всевишнього відійшов від нас у вічність 1 березня 2009 р. мій найдорожчий ЧОЛОВІК

СВ. П.

МАРІЯН ТИМЧИШИН

нар. 7 травня 1926 р. у Львові.

У великому смутку залишилися:

дружина – РОМА
прибраний син – АНДРІЙ ОЛЕНСЬКИЙ з родиною
вуйко – ІВАСЬ ІЛЕНКО з родиною
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

5 КУРІНЬ УСП і 20 КУРІНЬ УПС
"ОРДЕН ХРЕСТОНОСЦІВ"
діляться сумною вісткою з лицарями Ордену
і пластовими друзями, що відійшов на вічну ватру член Ордену

СВ. П.

пл. сен. праці
БОГДАН МАКСИМЮК
"МАРМЕЛЯДА"

нар. 17 вересня 1926 р. у Станиславові.
Помер 4 січня 2009 р. у Lake Oswego, OR і там похований.

Член-засновник Ордену, доктор-ентомолог, професор Oregon State University, Corvallis, OR.

Дружині Люсі та дітям Соні і Несторові
складаємо найщиріші співчуття.

КУРІННИЙ ПРОВІД

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 25 лютого 2009 р.
відійшов у вічність на 93-му році життя

СВ. П.

ДМИТРО СОРОХАНЮК

нар. 29 березня 1915 р. в Жабю, Гуцульщина.

Залишилися в глибокому смутку:
дружина – ЄВДОКІЯ
донька – АННА БОДНАР
внуки – ОЛЕГ ЕРИК
– АЛЕКСАНДРА
– ЗАХАР
та родина в Америці, Канаді і в Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 28-го лютого 2009 р. в церкві св. Архистратига Михаїла в Дженкінтавн, Пенсильванія.

Замість квітів родина просить складати датки на сиріт в Україні до
Sisters of the Order of St. Basil the Great – Ukraine Orphanage Fund
710 Fox Chase Road, Fox Chase Manor, PA 19046.

Вічна Йому Пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з приятелями і знайомими
в Америці і Україні, що 17-го лютого 2009 р.
відійшов у вічність по тяжкій недузі наш дорогий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

СВ. П.

ПАВЛО МИРОСЛАВ ЙОВИК

нар. у Львові 1930 р.

У глибокому смутку:
дружина – НАДІЯ
дочка – КСЕНЯ
сини – ПЕТРО з дочкою АДРІЯНОЮ
– АНДРІЙ
брат – АДРІЯН з родиною
шваґри – ЯРОСЛАВ БУРБЕЛО з дружиною ВАРВАРОЮ
– д-р МИРОСЛАВ БУРБЕЛО з родиною
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Похорон відбувся 21 лютого 2009 р. у Ridgefield, Connecticut.

Вічна Йому пам'ять!

Пожертви в Його пам'ять можна складати на: Києво-Могилянську Академію, Видавництво "Смолоскип" або на US-Ukraine Foundation.

У глибокому смутку ділимося болючою вісткою з
рідними та знайомими, що 28 лютого 2009 р. відійшла
від нас у Божу вічність наша найдорожча
МАМА, БАБЦЯ, СЕСТРА і ТЕТА

СВ. П.

ОЛЬГА з ЮЗИЧИНСЬКИХ
ДУТКЕВИЧ СМАЛЬ

нар. 31 січня 1924 р. у Львові.

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 6 березня 2009 р. у похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 7 березня 2009 р. в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а опісля на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишилися у смутку:
Діти – Олег з дружиною Мартою
– Юрій з дружиною Debbie
– Андрій з дружиною Евою
– Таня Таланчук з мужем Володимиром
Внуки і правнуки
– Олько Дуткевич з дружиною Suzanne і дітьми Alexandra, Nathaniel, Dmitri, Natalia
– Роман Дуткевич з дружиною Michele і дітьми Olivia, Roman, Leo
– Адріян Дуткевич з дружиною Jenna і дітьми Leah і Noah
– Марко Дуткевич з дружиною Lisa і дітьми Nicholas і Anna
– Andreas Дуткевич з синами Alexander і Adrian
– Sonya Tuerff з мужем Jim і дітьми Damian, Katerina, Annika, Johan
– Adriana Brown з мужем Hank і синами Benjamin і Eli
– David Дуткевич з дружиною Shana і синами Nikolai і Bohdan
– Sean Дуткевич з дружиною Elizabeth
– Миколай Дуткевич
– Адам Таланчук з дружиною Molly і донями Mattie і Tatiana
– Борис Таланчук
– Тамара Таланчук
Сестра – Таня Пастушенко з сином Олегом і донькою Вірою Мочулою з родинами
Сестрінка – Леся Гандзій з синами Дам'яном з родиною і Нестором
Та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і в Україні.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою, що 24 січня 2009 р.
відійшов у вічність наш найдорожчий
ЧОЛОВІК,ТАТО, ДІДУСЬ і БРАТ

СВ. П.

ІВАН ПОЛАТАЙКО

народився 20-го травня 1927 р., місто Надвірна, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 30-го січня 2009 р. в церкві св. Апостола Михаїла у Дженкінтавні, Па. Похорон на Українському католицькому цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі.

Залишив у смутку:
Дружину – АННУ
Дочку – МИРОСЛАВУ з мужем ЛУ
Дочку – ІРИНУ
Сина – ІВАСЯ
Сина – МИХАЙЛА
Внуків – ЛУЇС АБЕЛІ
– МИХАЙЛО МЕДІНА
Брата – СТЕФАНА в Англії
та ближчу і дальшу родину в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська • 973-292-9800 #3040 •* **adukr@optonline.net**

ОКСАНА СТАНЬКО
Професійний продавець забезпечення УНС
OKSANA STANKO
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3039) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: stanko@unamember.com

ЛОНГИН СТАРУХ
Професійний продавець забезпечення УНС
LONGIN STARUCH
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
tel.: 800-673-5150 • 845-626-2058
e-mail:lvstaruch@aol.com

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P.O. Box 1028, New York, NY 10276

ARKA
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

Д-р ЛЕСЯ ЗБОРОВСЬКА ГОЛУБ
лікар психолог для дітей, молоді і дорослих
лікування страху і депресії.
51 Upper Montclair Plaza, Suite 29
Upper Montclair, NJ 07043 Tel. (973) 655-9472
Н. Дж. ліцензія SIOO3562

Apon Video, P.O. Box 3082, Long Island City, NY 11103
Tel./Fax: (718) 721-5599
Замовляйте DVD VHS
17-річниця Незалежности України.
Фільм Роксоляна.
Ціна 20.00 дол.

Реклама – ключ до успішного бізнесу!

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

Чековий рахунок з “Debit” карткою полегшить Вам життя!

Безкоштовні трансакції
Без мінімального балансу
Вклади заробляють відсотки

Безкоштовна “Debit” картка

Безкоштовна оплата комунальних послуг “BillPay”

Нагороди для кожного хто відкриє чековий рахунок

Самопоміч - Надійна та одна з найстабільніших фінансових установ у США

Ваші заощадження федерально застраховані на суму щонайменше 250,000 доларів

Самопоміч
Українсько–Американська Федеральна Кредитова Спілка

Самопоміч
Тут Ваші гроші працюють для Вас
Selfreliance.Com

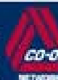
2332 W. Chicago Ave, Chicago IL, 773-328-7500
5000 N. Cumberland Ave, Chicago, IL 773-589-0077
761 S. Benton Street, Palatine, IL 847-359-5911
300 E. Army Trail, Bloomingdale,IL 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park, IL 708-923-1912
8624 White Oak Street, Munster, IN 219-838-5300
734 Sandford Ave. Newark, NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City, NJ 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd Whippany,NJ 973-887-2776

Зайдіть до будь-якого бюро Кредитівки "Самопоміч", щоб вписатися у членство і відкрити рахунок. Мінімальний вклад на чековий рахунок - $50. У використанні програми "Bill Pay" можуть бути нараховані додаткові кошти. Наші бонуси необхідно отримати особисто у будь-якому бюро Кредитівки. Бонус може бути змінений. Для доступу он лайн потрібна реєстрація. Член Кредитівки мусить кваліфікуватися на безкоштовну VISA Debit картку. Можуть бути додаткові кошти за підключення до інтернет-мереж. Тільки для дійсних і нових членів! Для докладнішої інформації просимо переглянути нашу брошуру Truth in Saving.

Full Financial Services

• НА ПРОДАЖ •

На продаж крипта на Venice Memorial Gardens Cemetery, Venice, FL в українській секції верхній поверх. Прошу телефонувати до Ірени
(713) 789-0239

• ПРАЦЯ •

Потрібна жінка до опіки над інвалідом терміном на півтора місяця від 23 березня до 1 травня в Ню-Джерзі.
Cell: (732) 604-0544

• РІЗНЕ •

*Куплю **картини** старих українських мистців до своєї приватної колекції. Оплата за домовленістю.*
Тел.: (312) 330-0956
Михайло

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙҐРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytvyn,Manager
NJ Lic. No. 3212
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555